

III. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV

Naš prispevek kongresu

Od 16. do 18. junija se je v Beogradu na tretjem kongresu samoupravljalcev zbralo 1800 delegatov in gostov iz vseh jugoslovanskih mest in krajev, republik in pokrajin ter delegatov delavcev na začasnem delu v tujini.

Na kongresu je aktivno sodeloval tudi delegat delavcev iz naše delovne organizacije tovariš Miha Žilavec. Delegatom kongresa je posredoval vsebino sporočila in izkušnje delavcev Litostroja pri vrednotenju proizvodnega dela s posebnim poudarkom na vrednotenju dela v težjih pogojih. Vsebinsko sporočila smo dokončno izoblikovali in sprejeli na sejah delavskih svetov v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Pri oblikovanju delovne zasnove sporočila so poleg nas sodelovali še predstavniki Rašice in Komunalnega podjetja iz Ljubljane, Gozdnega gospodarstva Celje in Ljubljana, železarne Ravne, Zavoda za produktivnost dela in KEME iz Maribora, REK Velenje in Zasavje. V vseh omenjenih delovnih okoljih so o tem razpravljali, ugotovitve pa smo strnili na dveh sejah delovne skupine. O medsebojnih izmenjavah izkušenj se je v nadaljevanju izoblikoval osnutek delovnega gradiva, ki je bil na tematski konferenci v Trbovljah 11. marca 1981 leta sprejet kot izhodišče.

Osnutek delovnega gradiva je okvirno in dovolj konkretno govoril o rezultatih, ki smo jih na tem področju dosegli, odpiral pa je tudi določene probleme, ki jih je bilo potrebno v končnem besedilu sporočila še nakazati. Na podlagi tako sprejetih izhodišč smo delavci v Litostroju izoblikovali dokončno besedilo sporočila za kongres, ki ga danes tudi objavljamo.

M. S.

NAGRAJEVANJE PROIZVODNEGA DELA IN UPOŠTEVANJE TEŽJIH POGOJEV DELA IN TEŽJEGA DELA V MERILIH ZAHTEVNOSTI DEL IN NALOG

Proces uveljavljanja novih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi ustave, zakona o združenem delu in drugih družbenih dokumentov, predvsem stališč slovenskih sindikatov, je sprožil v naši delovni organizaciji in tudi v drugih delovnih organizacijah s težjimi pogoji dela zelo intenziven proces sprememb tudi na področju nagrajevanja po delovnem mestu. Pri tem pa ne gre za mezno gibanje, ki bi hotelo pavšalno povečati osebne dohodke proizvodnih delavcev na račun znižanja osebnih dohodkov administrativnih delavcev in v drugih dejavnostih. Gre za dejansko vrednotenje težjega dela, težjih delovnih pogojev, ki se pojavljajo v neposredni proizvodnji, lahko pa tudi zunaj proizvodnih dejavnosti. pri tem je značilna dokaj enotna usmeritev v širšem družbenem prostoru (pobudnik in nosilec aktivnosti je bila konferenca sindikata SRS, delegatska skupščina SRS in drugi subjektivni faktorji), ki se kaže predvsem v tem, da so za vrednotenje del in nalog izbrane slične metodologije, ki so bile prilagojene posebnosti v posameznih organizacijah združenega dela.

Premiki k ustrežnejšemu vrednotenju zahtevnosti dela so narejeni nekod bolj, druge manj, odvisno od sistemov delitve po delu pa tudi od materialnega položaja delovnih organizacij oziroma panog. Ob tem lahko ugotovimo, da je drugačno vrednotenje dela povzročilo številne pozitivne spremembe pri vrednotenju zahtevnosti del in nalog, posebno pri proizvodnih delih. Predvsem v visoko zahtevnih proizvodnih procesih je analitično razčlenjevanje procesa dela izkazalo višjo zahtevnost predvsem nekaterih proizvodnih del in naloge, bodisi na podlagi potrebne usposobljenosti in strokovnega znanja bodisi strokovnih izkušenj in odgovornosti. Ta spoznanja so imela za posledico ustrežnejše vrednotenje predvsem visoko zahtevnih proizvodnih del in odpravljanje uravnilihovskih pojavov znotraj posameznih proizvodnih področij

del in ne le med neposrednim proizvodnim in neproizvodnim delom. Najzahtevnejše proizvodno delo je postalo dosti bolj vrednoteno in tudi bolj vabljivo kot poprej.

V preteklosti, marsikje pa tudi še danes srečujemo podcenjeno vrednotenje proizvodnega dela v primerjavi z administrativno-tehničnim in strokovnim delom. Tako so bili in so še pogosti primeri, da so delavci s prehodom iz proizvodnje v neproizvodno sfero za približno enako strokovnost dobivali višji osebni dohodek. Taka razmerja ne ustrezajo stopnji dosežene ekonomske in socialne razvitosti. Vzrok za take razmerje je bilo višje družbeno priznanje dela zunaj neposrednih dejavnosti, še vedno preveliko vrednotenje zahtevane strokovne izobrazbe oziroma kvalifikacije, medtem ko so druge zahteve podrejene in pogosto podcenjene. Poleg tega predstavlja tak princip najlažji način za povečanje osebnega dohodka, saj je imel pogosto za posledico zahteve po fiktivno potrebnih višjih formalnih kvalifikacijah, v takih razmerah in delitvenih sistemih pa se le simbolično razlikujejo dela in naloge glede na različne zahteve po odgovornosti, vplivnosti, samostojnosti, iniciativnosti, kreativnosti, težkih pogojih dela itd.

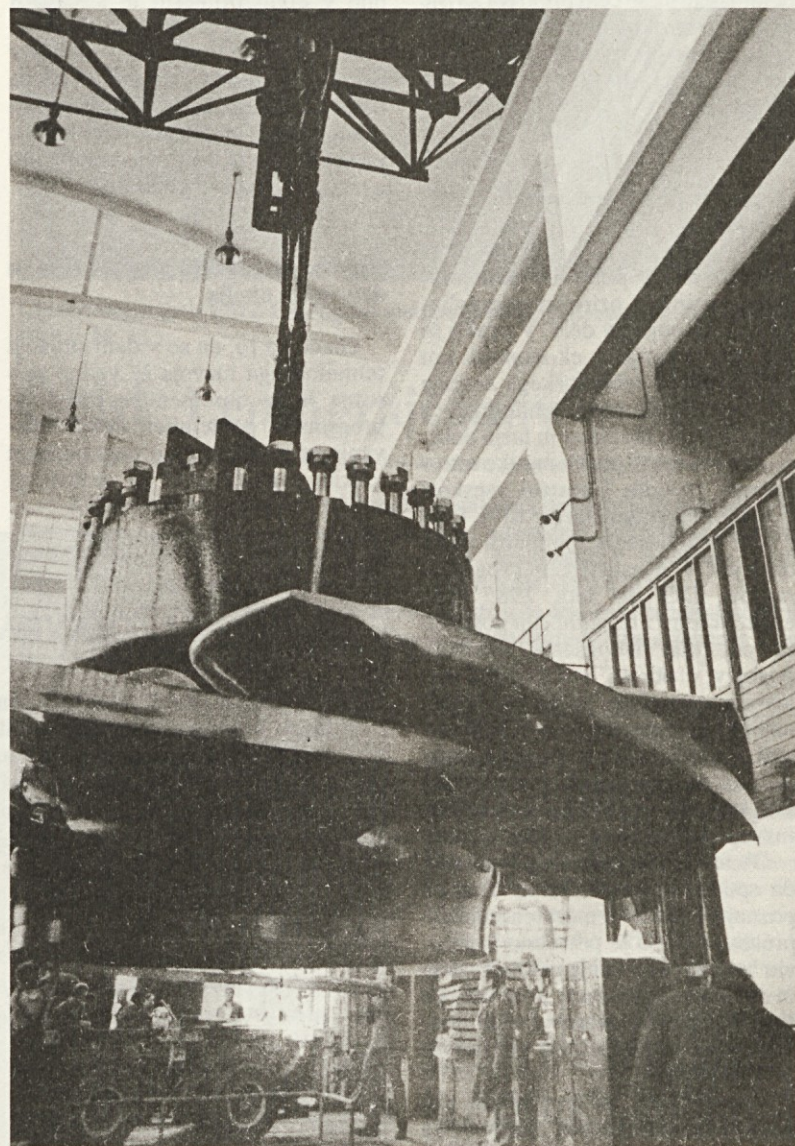
Prav tako še nismo presegli iz časa analitičnih ocen delovnih mest izvirajoče pojave, da se delovno mesto vrednoti po najzahtevnejši nalogi, ne da bi pri tem upoštevali, s kakšnim deležem se ta naloga pojavlja v strukturi dela delavca.

Tako postavljena delitvena razmerja privilegirajo administrativne delavce in pogojujejo beg delavcev iz težkih k lažjim in boljše vrednotenim delom, to pa je v škodo proizvodnemu delu. Administrativno, neproizvodno delo je pogosto nagrajevano previsoko, ker nekatere družbene dejavnosti, družbenopolitične skupnosti in delovne skupnosti še ne pridobivajo dohodka na podlagi svobodne menjave dela. V zvezi z družbeno kritiko razraščanja administrativnih del pa je potrebno

administrativna dela kritično presojati in ločiti družbeno potrebna od nepotrebnih in odvečnih del. Poleg tega kreativnih del v proizvodnji in delovnih postopkih ter strokovnih del na področju proizvodno-tehničnih, organizacijskih, ekonomskih in kadrovskih rešitev ni mogoče istovetiti z administrativnimi, ponavljajočimi se deli.

Na podlagi izmenjave izkušenj ugotavljamo, da so že pogosto prisotni sistemi, ki proizvodno delo ustrežneje vrednotijo. Vendar zboljšanja pri vrednotenju del in nalog ni mogoče doseči čez noč; ob tem je vsekakor potrebna tudi enotna družbena usmeritev in stalna aktivnost za uveljavitev pravilnejših odnosov.

V Titovih zavodih Litostroj hočemo z novim sistemom delitve po delu, ki predstavlja dograjevanje

Odpremili smo gonilnik za prvi agregat HE Grabovica (Foto: B. Jereb)

delitvenih razmerij, doseči predvsem naslednje cilje:

- določiti optimalne enote dela, na katere se navezuje vrednotenje dela, hkrati s tem pa razčističevati obstoječo delitev dela,
- z analitično metodo preveriti vrednotenje zahtevnosti dela predvsem s stališča proizvodnega dela,
- izmeriti ekološke in fizične obremenitve pri delu.

Ob uvajanju novega sistema delitve je bila postavljena temeljna usmeritev, da se na osnovi takega analiziranja dela preverjajo in ustrezno korigirajo vrednotenja zahtevnosti dela proizvodnega dela, s posebnim poudarkom na ustreznem vrednotenju visokokvalificiranih del v proizvodnji. Iz tega se tudi v praksi kaže, da se visoko zahtevno

(Nadaljevanje na 2. strani)

Litostroj bo sodeloval pri izgradnji velike hidroelektrarne v Iraku

Te dni je velika iraška državna organizacija za jezove obvestila Hidrogradnjo iz Sarajeva, ki je nosilec naročila, da ji je zaupana izgradnja velike hidroelektrarne na reki Evfrat. Vrednost dobljenega naročila je preko 580 milijonov ameriških dolarjev.

Obvestilo z enako vsebino so dobili tudi izdelovalci opreme za to elektrarno — zagrebški Rade Končar, Metalna iz Maribora in ljubljanski Litostroj. Vse omenjene delovne organizacije so namreč skupno nastopile na mednarodni licitaciji in tudi uspele pridobiti to veliko naročilo.

Vrednost opreme, ki jo bosta izdelala Metalna in Litostroj, znaša 125 milijonov dolarjev, to pa je doslej največje naročilo, ki sta ga obe delovni organizaciji kdajkoli dobili.

Zaradi tega velikega naročila bosta obe delovni organizaciji najbrž morali tudi spremeniti srednjeročni načrt izvoza, saj pomeni ta vsota čisti devizni priliv. Brez dvoma s tem naročilom veliko pridobiva tudi celotna slovenska in jugoslovanska strojegradnja.

Vendar pot do uspeha ni bila lahka. Med večmesečnimi razgovori so jugoslovanski ponudniki morali dokazati investitorju svojo vsestranskousposobljenost za izgradnjo tako velikega objekta, obenem pa tudi dokazati, da ponujeni objekt predstavlja danes v svetu najboljšo tehnično rešitev.

Vzporedno s preverjanjem naših sposobnosti je investitor primerjal našo ponudbo in predloge še z dvema svetovno znanima in uveljavljenima podjetjema, končna odločitev pa se je prevesila v našo korist.

Sicer pa je bila investitorjeva previdnost pred končno odločitvijo razumljiva. Predvideni objekt ima večstranski pomen, predvsem pa je pomemben energetski in namakalni vidik. V hidroelektrarno bo vgrajenih 6 Kaplanovih turbin s skupno močjo 660 MW, ki jih bo izdelal Litostroj, izkoriščale pa bodo vodo pri spreminjajočem se padcu od 18 do 46 metrov. Prav gotovo bo ta objekt zaradi svojih tehničnih rešitev in visoke strokovnosti dobil v svetu poseben pomen. Takega mnenja so tako naši kot tuji strokovnjaki.

Jugoslovani pa smo zadovoljni še zaradi marsičesa drugega. Celotni objekt od projektiranja, gradbenih del do električne in strojne opreme — skratka do predaje, bo predvsem delo naših strokovnjakov in drugih partnerjev, ki jih bomo sami povabili k sodelovanju.

Pridobitno naročilo pa bo ugodno vplivalo tudi na devizne potrebe izvajalcev del in bo tudi sicer razširilo njihovo mednarodno sodelovanje ter uveljavitev v svetu.

V. N.

Naš prispevek kongresu

(Nadaljevanje s 1. strani)

delo v neposredni proizvodnji ne izenačuje le s srednje strokovnim delom, pač pa se celo prekriva z višje in visoko strokovnimi opravili zunaj neposredne proizvodnje, ob bistveno višjem porastu OD v neposredni proizvodnji.

Odpravljanje težjih delovnih pogojev

Predvsem je potrebno dati poudarek saniranju oziroma odpravljanju težjih pogojev dela. V praksi se pri tem pojavljajo ekonomski kot tudi problemi tehnološkega značaja pri usmerjanju nove tehnologije v zdravju manj škodljiva in lažja dela.

Za urejanje te problematike smo v Titovih zavodih Litostroj vseskozi vlagali velika finančna sredstva, ki so v letu 1979 dosegla 2 milijardi starih dinarjev. V investicijskem programu razvoja DO do leta 1985 smo enakovredno z drugimi cilji postavili za cilj tudi izboljšanje delovnih pogojev v obratih z najtežjimi delovnimi pogoji ter za to predvideli nakup ustrezne opreme v rednosti nad 5 starih milijard dinarjev. Tako primeri so značilni za vsa pretekla leta kot tudi za politiko nadaljnega razvoja delovne organizacije v celoti.

Ob tem pa še vedno ugotavljamo, da specialisti za medicino dela ne poznajo v zadostni meri tehnoloških procesov. Zato je potrebno zagotoviti boljše sodelovanje medicine dela in delovnih organizacij, prav tako pa tudi izboljšati povezavo med preventivnim in kurativnim zdravstvenim varstvom.

Ugotavljamo, da je prisotno pomanjkanje strokovnih kadrov za medicino dela, kar onemogoča poglobljeno sistematično urejanje razmer na področju preventivnega delovanja. Pri tem ni problem v sredstvih za specializacijo teh kadrov, saj bi tudi zainteresirane delovne organizacije prevzele to obveznost, pač pa je vzrok v tem, da se mladi zdravniški kadri ne odločajo za tovrstno specializacijo. Menimo, da bi bilo potrebno že med študijem na fakulteti postaviti medicino dela na tako mesto, da bi bila zainteresiranost za tovrstno usmeritev večja. Tudi širše vključevanje vzgoje varstva pri delu v šolske programe drugih institucij bi prispevalo k izboljšanju razmer.

Mnenja smo, da je potrebno podpirati usmeritev, naj se povsod, kjer je to mogoče, pospešeno odpravljajo tiste obremenitve pri delu, ki trajneje vplivajo na zdravstveno stanje zaposlenih. Pri izvajanju investicij pa je potrebno enakopravno z drugimi dejavniki kadrovskega, ekonomskega in tehnološkega značaja upoštevati tudi pogoje dela. Zato je potrebno že med izdelavo investicijskih programov zagotoviti večje sodelovanje strokovnjakov varstva pri delu in medicne dela, saj se z novimi investicijami še vedno ponavljajo stare napake najosnovnejših in razmeroma lahko rešljivih zahtev iz naslova pogojev dela.

Beneficirana delovna doba

Pri delih, kjer se s sredstvi in ukrepi ne da odpraviti škodljivega vpliva delovnega okolja na zdravstveno stanje delavca, uveljavljamo skrajšano oziroma beneficirano delovno dobo. Pri tem pa se beneficirana delovna doba pogosto pojavlja na delih, kjer bi se dalo z raznimi sanacijskimi ukrepi v veliki meri odpraviti škodljive vplive na zdravstveno stanje. Potrebno je stalno ukrepati za izboljšanje pogojev dela, kajti kljub beneficirani dobi odhajajo delavci predčasno v pokoj.

S tem se vse bolj postavlja vprašanje smiselnosti, dasamo z

beneficirano delovno dobo rešujemo probleme težkih pogojev dela, saj bi bilo v takih primerih in s stališča humanizacije dela smotrno skrajšati tudi tekoči delovni čas, prebit v razmerah izredno težkih pogojev za delo. Menimo, da ne kaže povečati obsega beneficirane delovne dobe, prav tako pa je potrebno selektivno urejanje te problematike.

Vrednotenje težkih pogojev dela in delovnega okolja

Glede na to, da so v dani situaciji tehnološkega razvoja še vedno prisotne hude obremenitve pri delu, predstavlja pomemben delež reševanja te problematike nagrajevanje težkih pogojev dela in delovnega

faz dela in študij časov za izbranih 230 glavnih nosilcev delovnih obremenitev, celotna zdravniška ekipa za ugotavljanje telesnih obremenitev ter skupina medicinskih sester, ki so pri teh reprezentantih ugotavljale telesne impulze po fazah dela. Po obdelavi vseh podatkov smo dobili ustrezna merila za stopnjevanje teh obremenitev. V te stopnje je bili vključeni 2520 delavcev, katere smo razvrstili v 60 težavnostnih stopenj. Uporabljena metoda vrednotenja ekoloških in fizičnih obremenitev pri delu vključuje deset kriterijev, in sicer: dinamično in statično fizično obremenitev, toplotne obremenitve, obremenitve vida, ropot, vibracije, stike z aerosoli, plini parami, umazanost, nevarnosti infekcij, prehladov, delo s kislinami ter

BRZOJAVKA KONGRESU

Ob začetku 3. kongresa samoupravljalcev v Beogradu smo 16. junija delegatom — predstavnikom samoupravljalcev Jugoslavije poslali pozdravno brzojavko z naslednjo vsebino:

Delavci Titovih zavodov Litostroj iz Ljubljane pozdravljamo 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Vsem delegatom in gostom želimo plodno in uspešno delo. Prepričani smo in pričakujemo, da bo 3. kongres kritično ocenil razvoj samoupravnih socialističnih odnosov v Jugoslaviji in začrtal nadaljnje smernice razvoja samoupravljanja. Naloge, ki jih bo opredelil 3. kongres samoupravljalcev, bomo tudi v bodoče vestno izpolnjevali in vložili vse svoje sile v nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Delavci Titovih zavodov
Litostroj

okolja. Prav tako se in se bodo v proizvodnem procesu pojavljale povečane fizične in ekološke obremenitve pri delu, ki trajneje sicer ne vplivajo škodljivo na zdravstveno stanje, so pa pomemben delež v delitvenih razmerjih. Vzporedno z novimi tehnološkimi dosežki pa se odkrivajo tudi nova spoznanja o ekoloških obremenitvah pri delu.

V Litostroju smo uporabljali metodo ocenjevanja že od leta 1954, ki pa je mnogokrat temeljila na osebni presoji. Čeprav ne tako hitro, smo le ugotovili, da ta metoda nima trdne podlage in smo jo skušali izpolniti s stalnimi meritvami nekaterih delovnih pogojev. Za opravljanje teh meritev smo angažirali Zavod za varstvo pri delu oziroma smo kupili razne merilne instrumente, s katerimi smo lahko ugotavljali realno stanje in odvrčali pavšalno ocenitev težavnostnih pogojev.

Vendar ta način še ni v celoti vključeval vseh delovnih področij v DO in vseh obremenitev, temveč so bile meritve predvsem najpogostejše na najtežjih delih. Zato smo se odločili za meritve, ki vključujejo vsa področja dela, z večjim številom merilnih mest, da upoštevajo večje število kriterijev, ki so pomembni za naš tehnološki proces, upoštevajoč čas izpostavljenosti posameznim obremenitvam. Ob tem smo sklenili:

— meritve morajo biti ponavljajoče glede na različne razmere v letnih časih ali različne razmere med 8-urnim delavnikom,

— ugotoviti je treba, ali so dela, ki jih delavci opravljajo, res tako zdravstveno škodljiva in nevarna, oziroma ali so tudi zdravstveno škodljiva in težka tista dela, za katera smo menili, da niso izpostavljena težjim obremenitvam.

Za doseg teh ciljev so bili poleg službe za varstvo pri delu v naši DO vključene tudi zunanje strokovne institucije (Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja iz Maribora).

Pri tem delu je sodelovalo: štirideset tehnikov, ki so pripravili popis

nevarnost nesreč pri delu. Pri tem ni bil glavni faktor samo delo, temveč tudi čas, prebit na tem delu ali v teh pogojih.

Vse to kaže, da je tako delo lahko učinkovito samo ob sodelovanju različnih strokovnih skupin, kot so:

- služba varstva pri delu — varnostni inženirji,
- zdravniki medicine dela,
- institucije, kot npr. inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja in podobni,
- psihologi,
- tehnologi
- drugi strokovnjaki.

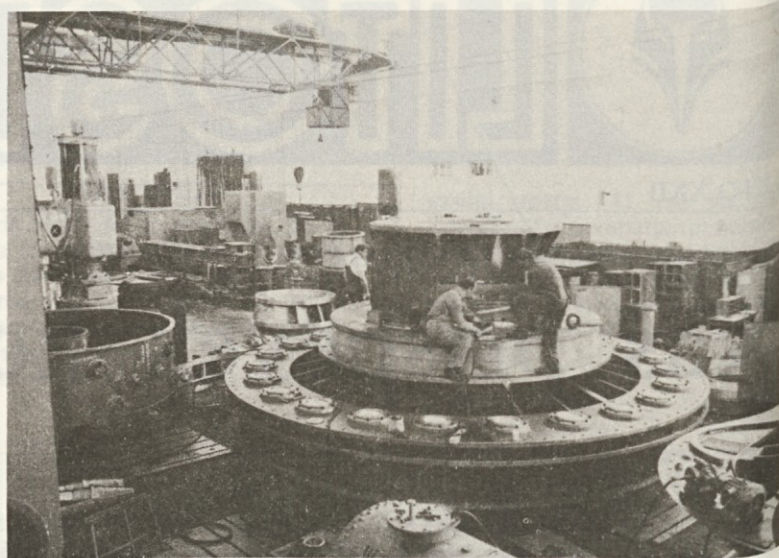
V sodelovanju s službo varstva pri delu in medicino dela smo odkrili vrsto pomanjkljivosti v tehnološkem procesu, ki vplivajo na zdravstveno stanje delavcev, npr.: elektrožlebljenje kovinskih delov, vpliv hlapov na delavca pri varjenju površinsko zaščitnih delov izdelkov, vpliv raznih veziv v metalurgiji na oči in prabavne organe delavcev in drugo. Do takšnih rezultatov pa je mogoče priti le s sistematičnimi meritvami, ki jih opravljamo že od leta 1980, in z analiziranjem izmerjenih rezultatov. Vse te meritve pa le niso popolne, saj izključujejo psihične obremenitve delavcev, projektantov, tehnologov in administrativnih delavcev.

Za določanje težjih posebnih pogojev dela ter težjega dela smo si izhodišča za ugotavljanje takih pogojev dela v naši delovni organizaciji izdelali sami, in sicer:

- a) prvi kazalec, ki naj bi opredelil neko delo ali delovne pogoje kot težje, je prekoračitev zakonsko predpisanih meja,
- b) relativno večja obolevnost delavcev na takih delih v primerjavi z obolevnostjo preostale populacije,
- c) relativno večja invalidnost delavcev na teh delih zaradi bolezni v primerjavi z drugo populacijo.

To so le trije kazalci, obstaja jih pa seveda mnogo več, npr.: večja pogostost nesreč ipd.

Za opravljanje del, kjer so ekološke in fizične obremenitve večje, se

Poskusna montaža turbinskega pokrova za HE Grabovico. Premer pokrova je 7300 mm (Foto: E. L.)

poleg vrednotenja zagotavlja delavcu tudi počitek v obliki podaljšanega letnega dopusta, in sicer do 7 dni.

Navedemo naj le nekaj kriterijev, ki smo jih upoštevali:

- delo, kjer nastaja prah za pneumokonioze;
- del pri visokih temperaturah;
- delo, kjer nastaja ropot prek 90 dB;
- delo, kjer nastajajo posebno nevarni žarki.

Za naše razmere so s tem zajeti osnovni kriteriji, ki jih štejemo za posebne pogoje dela: zdravju škodljivo delo, delo s povečano nevarnostjo za telesne poškodbe in posebno težko fizično delo.

III. KONGRES
SAMOUPRAVLJALCEV
JUGOSLAVIJE
1981

Takšne ugotovitve in odpravo teh pa lahko ugotavlja in rešuje le delovna organizacija, ki ima sposobno strokovno službo varstva pri delu, razumevanje vodstva delovne organizacije oziroma posameznih tozdov in razvito medicino dela.

Sporočilo delavcev Titovih zavodov Litostroj III. kongresu samoupravljalcev

— Potrebno si je še nadalje prizadevati za tak sistem delitve po delu, ki bo upošteval dejanski prispevek delavcev k ustvarjenemu dohodku, ne pa, da so osebni dohodki odvisni zgolj od višine dohodka, ki ni vedno rezultat dela delavcev. Od tod izvirajo pretirane razlike v delitvi osebnih dohodkov.

Potrebno si je prizadevati za izmenjavo izkušenj na področju delitve sredstev za osebne dohodke in na tej podlagi graditi skupna metodološka izhodišča za ugotavljanje prispevka delavcev k skupnim rezultatom dela.

— Potrebno si je še naprej prizadevati za ustrezno vrednotenje proizvodnega dela tako glede na težke pogoje dela in delovnega okolja, kakor tudi glede na zahtevnost dela v neposredni proizvodnji v pogledu strokovne zahtevnosti in odgovornosti delavcev pri delu, kjer nastopa velika vrednost osnovnih sredstev in predmetov dela.

— Več pozornosti je potrebno posvetiti odpravljanju težkih delovnih pogojev in pri investicijskih programih dosledno upoštevati skrb za izboljšanje delovnih pogojev.

— Potrebno je poglobiti sodelovanje med delovnimi organizacijami in strokovnimi institucijami ter strokovnjaki medicine dela.

— Potrebno je še bolj uveljaviti sistematično izvajanje meritev težkih pogojev dela in ga razširiti na vse delovne organizacije in panoge.

— Delovne organizacije s podobno tehnologijo in pogoji dela se morajo odločati za skupno sistematično metodološko ugotavljanje in vrednotenje težjih pogojev dela in za medsebojno primerjanje rezultatov teh ugotovitev.

— V medicinskih vzgojnih institucijah bi morali bolj motivirati kadre za usmerjanje v medicino dela.

— V vseh tistih delovnih organizacijah, kjer to dosedaj ni v zadostni meri doseženo, je potrebno funkcijo varstva pri delu organizacijsko in kadrovske okrepiti.

V ZNAMENJU VISOKE KVALITETE

Že zadnjič smo pisali o IV. tekmovanju pihalnih orkestrrov Slovenije, na katerem je sodeloval tudi pihalni orkester Litostroj. Zaključna prireditve je bila 13. in 14. junija na Bledu, kjer je na dveh sklepnih prireditvah nastopilo 16 orkestrrov. V Sloveniji je vsega skupaj sodelovalo več kot 110 pihalnih orkestrrov, v izbirnem tekmovanju, ki je potekalo v osmih slovenskih mestih pa je nastopilo 53 orkestrrov. V sklepnem delu tekmovanja so nastopili le najboljši in se pomerili v treh težavnostnih stopnjah za zlato, srebrno in bronasto plaketo. Naš pihalni orkester je nastopil v drugi težavnostni stopnji, kjer je nastopilo pet orkestrrov. V izredno težki konkurenci so osvojili bronasto plaketo, to mesto mesto pa si delijo s Pihalnim orkestrom štorskih železarjev.

Naš orkester je v treh letih pod vodstvom dirigenta Blagoja Iliča dosegel zavidljivo raven. Izkazali so se z veliko kvaliteto, saj je bila prav za letošnje tekmovanje značilna visoka raven umetniškega izvajanja slovenskih pihalnih orkestrrov.

M. M.

Obisk delovne skupine CK ZKS

V sredo 3. in četrtek 4. junija se je v Litostroju na delovnem obisku mudila delovna skupina centralnega komiteja ZKS, ki jo je vodil član predsedstva CK ZKS in predsednik MK ZKS tovariš Marjan Orožen. Sodelovali so na seji osnovne organizacije ZK TVN in IRRP ter na seji političnega aktiva delovne organizacije. Na vsaki izmed sej je tekla razprava o vnaprej dogovorjenih tematskih področjih.

Namen obiska je bil, da se v neposrednem razgovoru s komunisti v že omenjenih sredinah člani delovne skupine seznanijo z akcijsko učinkovitostjo komunistov po posameznih tematskih področjih, kako se uresničujejo sklepi zadnjih kongresov v praksi, predvsem s področja uveljavljanja novih družbenoekonomskih odnosov in razvoja političnega sistema ter kakšne so varnostno politične razmere v teh sredinah. Delovna skupina bo na podlagi pripravljenega gradiva za seje, razgovora s komunisti, predvsem pa z nakazano problematiko razreševanja vsebinskih vprašanj oblikovala svoje stališče in sklepe ter jih posredovala osnovnim organizacijam v obravnavo za organiziranje nadaljnje politične akcije. Prav tako bodo ugotovitve, stališča in ocene prisotnih članov služila za seznanitev ustreznih partijskih organov in vodstva Centralnega komiteja ZKS, s stanjem v teh sredinah, da jih bodo le-ti lahko uporabili pri pripravah kongresnih dokumentov za predstojajoče kongrese, ob stopnjevanju aktivnosti pred kongresi in seznanjanju vodstva centralnega komiteja ZKS z varnostno političnimi razmerami in gospodarskimi gibanji v občinah, pa kot vodilo pri razgovorih ob obisku predsednika CK ZKS in sodelavcev tudi v naši sredini.

Tako je bila prvi dan v sredo 3. junija na sestanku osnovne organizacije TVN obravnavana problematika o uveljavljanju samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za investicije ter vloga in vsebina dela samoupravne delavske kontrole.

Na sestanku osnovne organizacije IRRP se je v glavnem obravnavala problematika o vlogi IRRP v razvojnih usmeritvah delovne organizacije, o nadaljnjem razvoju posameznih proizvodnih usmeritev ter v znanju, ki je vgrajeno v naših proizvodih. Ob koncu je bilo poudarjeno tudi področje sodelovanja z drugimi razvojno raziskovalnimi institucijami ter o dohodkovni povezanosti združenega dela z izobraževalnimi ustanovami.

Najobsežnejša tematika razgovora je bila na popoldanskem razgovoru z razširjenim političnim aktivom delovne organizacije. Obravnavana so bila naslednja vsebinska vprašanja: uresničevanje ciljev združevanja dela in sredstev v Litostroju, vključevanje v SOZD ZPS in uveljavljanje dogovorjenih programov, o odnosih pri pridobivanju dohodka na podlagi skupnega proizvoda, o

organiziranosti strokovnih služb ter omejevanju širjenja režije, področje kadrovske politike glede na potrebe proizvodnje in uveljavljanje sistema delitve po delu in o rezultatih dela s poudarkom na stimuliranju proizvodnih delavcev.

Na vseh treh razgovorih je bil poudarjen kritičen pristop do obravnave vseh ključnih problemov, ki so prisotni v našem vsakdanjem delu. Tako je bila na sestanku v TVN kritično obravnavana problematika, ki nastaja s sovlagatelji v konkretnem primeru TOZD TVN ter razmišljanju kako bi bilo potrebno urediti odnose s sovlagatelji, da bi dejansko sloneli na dohodkovni povezanosti. Veliko govora je bilo tudi o delu samoupravne delavske kontrole. Tu je bila poudarjena naša akcija in pristop za normalno delovanje kontrole ter preprečevanje negativnih pojavov pri razvojno raziskovalnem delu. Kritično je tekla razprava tudi o počasnem delu sodišč, ki v mnogočem zavira učinkovitost dela samoupravnih delavskih kontrol. V tozdu IRRP je bil ob

precej kritičnem uvodnem podajanju vsebine razvojno raziskovalne dejavnosti usmerjen razgovor predvsem v smeri kako še nadalje krepiti moč znanstveno raziskovalnega dela za potrebe združenega dela ter kako povezati znanstvene in izobraževalne institucije, da bodo prisluhnile potrebam združenega dela. Veliko je bilo nakazanih še drugih problemov, s tem da delovna skupina CK ZKS predlaga osnovni organizaciji ZK da pripravi pobudo za organiziranje akcijske problemske konference na to temo. Tudi razgovor s političnim aktivom delovne organizacije je odprl nekaj problemov, ki so stalno prisotni pri delu v posameznih temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji. Posebej je bilo poudarjeno področje zagotavljanja reproductivnega dela, o omejevanju vseh oblik režije, zajemanju podatkov za posamezne institucije političnega sistema in nenazadnje tudi o pridobivanju skupnega prihodka, njegovi delitvi za vse potrebe in obveznosti. Ob koncu so člani delovne skupine ocenili razgovore v Litostroju kot uspešne, saj so se seznanili z našimi dosežki, ki niso majhni, obenem pa smo jim nakazali nekaj perečih problemov. Delovna skupina pa nam je ob koncu ponovno naložila nekaj nalog, ki bi jih morali že analizirati še iz obdobja, ko nas je obiskal tovariš Popit, obenem pa zahtevali, da se bolj učinkovito lotimo organiziranja problemske konference in realizacije nalog.

M. S.

Občni zbor vzajemne pomoči

V sredo, 3. junija 1981, je bil občni zbor članov vzajemne pomoči, ki posluje pri konferenci organizacij sindikata naše delovne organizacije.

Marsikdo ne ve, kaj je organizacija vzajemne pomoči, oziroma kaj je njena dejavnost. Vzajemna pomoč je prostovoljna oblika združevanja denarnih sredstev v obliki mesečne članarine delavcev, ki so zaposleni v Litostroju. V vzajemno pomoč se lahko vključi vsak, ki je zaposlen v naši delovni organizaciji. Z vključitvijo prevzame določene obveznosti in sicer je dolžan plačevati mesečno članarino v višini 200.- din, po štirih letih članstva pa skupni znesek dobi nazaj. Med tem časom pa lahko vsak član zaprosi za posojilo, katerega maksimalna višina je 10000.- din. Posojilo je brezobrestno in se vrača v desetih zaporednih mesečnih obrokih.

Organizacija vzajemne pomoči pomeni humano združevanje denarnih sredstev delavcev. S svojo članarino omogočajo dodeljevanje posojil vsem članom vzajemne po-

moči. Število zaprošenih posojil je iz meseca v mesec večje in znaša v zadnjih mesecih že 95 starih milijonov.

Litostrojski delavci imamo odbor vzajemne pomoči že okoli 25 let. Število članov BVP narašča iz leta v leto, sedaj jih šteje že 1041, kar pomeni, da je skoraj že vsak četrti delavec član vzajemne pomoči.

Na občnem zboru vzajemne pomoči smo pregledali finančno stanje blagajne vzajemne pomoči ter poročilo o delu v obdobju 1979 do 1981. Ker se je članom odbora iztekla mandatna doba, je bil izvoljen nov odbor v sestavi:

- Mila Grundner — DS SSP
- Albinca Gregorec — DS SSP
- Viktor Pogačnik — PUM
- Janez Bahar — OB
- Franc Langerholc — IVET
- Marija Hrovat — DS SSP
- Fuad Khalil — PUM
- Bojan Oblak — OB
- Silva Premru — PROD
- Marija Čemažar — NAB
- Zvone Bizovičar — IRRP
- Silvo Belcjan — PZO
- Milan Žibert — PTSE
- Karolina Cigale — ZSE
- Marija Blažeka — ICL
- Anton Košiček — PPO
- Silvo Švarc — TVN
- Malči Jerše — MONT
- Tončka Plazar — PFSR.

Za predsednika zbora vzajemne pomoči je bila izvoljena tovarišica Mila Grundnerjeva.

Člani so izvolili tudi nadzorni odbor, ki nadzira poslovanje blagajne. Sestavljajo ga: Andrej Žebavec — MONT, Marta Zupančič — ZSE in Fuad Khalil — PUM.

Na občnem zboru je bil sprejet tudi predlog, da se ukine 1 odstoten odtegljaj od posojila, ki se je do sedaj odvajal za kritje stroškov pri poslovanju vzajemne pomoči.

S. Mrkun

Člani delegacije iz LMZ Leningrad med pogovorom s predstavniki Litostroja (Foto: M. M.)

Obisk Leningrajčanov

27. maja nas je obiskala tričlanska sindikalna delegacija iz Metalističeskikh zavodov v Leningradu, sestavljali pa so jo namestnik sekretarja komiteja LMZ Viktor ATAMENKO, namestnik predsednika sindikata LMZ POCHEV in brigadir obrata brusilnice LMZ KOCHETKOV.

Člane delegacije tovarne, s katero Litostroj že dlje časa uspešno sodeluje, so sprejeli predstavniki poslovalne in družbenopolitične strukture Litostroja.

V pogovoru, ki pravzaprav ni temeljil na klasični razlagi proizvodnje in dela posameznih delovnih organizacij, temveč bolj na vprašanjih, ki so zanimala obe strani, je naše goste najbolj zanimalo naše razvojno raziskovalno delo in povezava naših strokovnjakov s strokovnjaki izven tovarne. V odgovoru na to vprašanje je tovariš Kolbl povedal, da imamo ne le poseben tozdu, ki se ukvarja z razvojno raziskovalno problematiko, temveč vzgajamo svoj kader tudi v lastnem izobraževalnem centru. Ob tem se povezujemo še s Turboinštitutom, glede na posamezne probleme pa tudi s strokovnjaki iz strojne fakultete in drugimi. Omenil je še, katere vrste turbin izdelujemo, kaj trenutno delamo, in podal nekaj zanimivosti iz našega proizvodnega programa.

O sebi so spregovorili tudi naši gostje, ki prihajajo iz tovarne, kjer je zaposlenih okrog 15.000 delavcev, z izgradnjo nove tovarne pri Leningradu pa bo njihovo število naraslo na 20.000. Na začetku so nam izročili pozdrave njihovih delavcev, potem pa so povedali, da bo njihova tovarna drugo leto praznovala 125-letnico obstoja.

Ustanovljena je bila kot tovarna za različne konstrukcije, po izdaji leningrajskega načrta pa so začeli izdelovati tudi turbine. Tako je kmalu postala temeljna tovarna v Sovjetski zvezi in je do popolnosti osvojila proizvodnjo. Ob 60. obletnici Oktobrske revolucije so naredili doslej največjo parno turbino moči 1.200 MW.

Ta usmeritev za Sovjetsko zvezo niti ni tako nenavadna, saj imajo bogate in velike vodne tokove v Sibiriji. Zadnja turbina, ki so jo izdelali za Sibirijo, ima normalno moč 640 MW, njena maksimalna zmogljivost pa je 730 MW.

V zadnjem času pa so začeli izdelovati tudi plinske turbine do 100.000 KW moči. Razmišljajo pa tudi že o jedrski

elektrarni, ki bi imela moč milijon KW. To je bil tudi razlog, da so začeli širiti tovarno in zato zdaj ob Leningradu gradijo veliko tovarno za plinske in jedrske elektrarne. Po zaključeni investiciji bo nova tovarna z manjšim številom zaposlenih veliko večja kot stara.

Seveda pa poleg turbin proizvajajo še vrsto drugih proizvodov, za področje turizma.

Gostje so se prav tako pohvalili, da svoje kadre šolajo sami, saj imajo svojo fakulteto (kjer šolajo kadre tudi za druga podjetja), svoje razvojne laboratorije, za delavce pa imajo tudi lastne strokovne šole. Delavci si lahko torej na dveh njihovih tehničnih šolah pridobijo vse potrebne kvalifikacije. Letna zmogljivost teh šol je 2000 slušateljev.

Ob tem lahko omenimo še to, da ta leningrajska tovarna zelo skrbi tudi za socialna vprašanja svojih delavcev, saj imajo svojo bolnico (ki vključuje kliniko, polikliniko in bolnico), le-to pa bodo še razširjali. V načrtu pa imajo še nekakšen "mikro rajonček" to je posebno stanovanjsko četrt, da bodo na ta način pritegnili delavce v novo tovarno, ki jo zdaj gradijo.

Letno ta tovarna proizvede za okrog 10 milijonov KW priključne moči, je pa tudi ena najmočnejših tovrstnih delovnih organizacij v Sovjetski zvezi. Podobno kot Litostroj tudi oni letno izvažajo približno 30 odstotkov svojih izdelkov in to ne le v vzhodne države, temveč tudi v ostalo Evropo, ZDA, Kanado, Brazilijo in drugam.

Predstavitvi obeh delovnih organizacij je sledil ogled naših proizvodnih hal, gostje pa so si še s posebnim zanimanjem ogledali novi tovarni TVN in PPO.

Na štiridnevnom obisku v Jugoslaviji so si gostje ogledali tudi nekatere zanimivosti Slovenije in naš počitniški dom v Fiesi.

M. M.

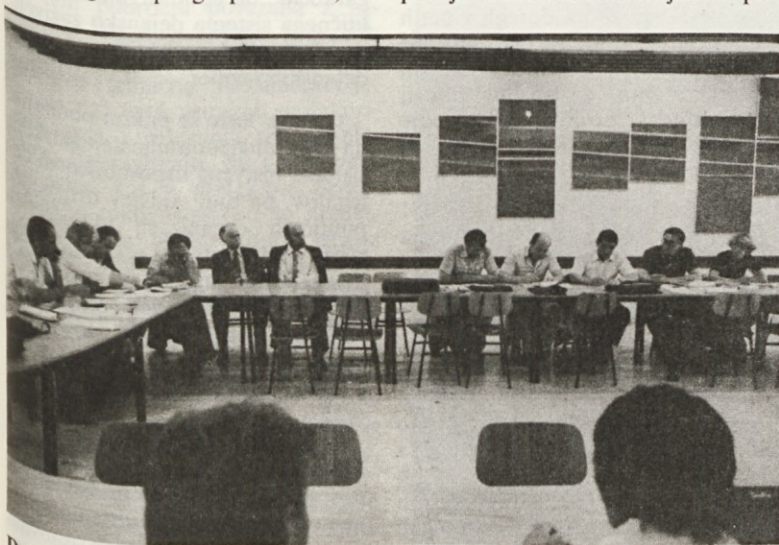
Memorial dr. Klementa Juga

V soboto 11. aprila 1981 se je štiričlanska mladinska ekipa naše delovne organizacije udeležila tradicionalnega taborniškega tekmovanja — memoriala dr. Klementa Juga. Za enote ljubljanske taborniške zveze ga je že enajstič pripravil taborniški odred Zlatorog, katerega sedež je v domu učencev našega izobraževalnega centra.

Tekmovalci so se pomerili v prvi pomoči, orientacijskem pohodu, zarisovanju v karto, poznavanju osnov topografije ter prepoznavanju zvezd, zaščitnih alpskih cvetic in drevja.

Naši predstavniki so si že v teoretičnem delu zagotovili lepo prednost in jo v orientacijskem pohodu še povečali. Glede na dosežene rezultate v posameznih panogah so v skupnem seštevku dosegli prvo mesto, ki je bilo nagrajeno z diplomom in novoze-landskim bumerangom.

Z. Bendelja

Delovna skupina CK ZKS je ob obisku v naši delovni organizaciji sodelovala tudi na seji osnovne organizacije ZK IRRP (Foto: M. S.)

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

V razpravi je osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je plod sedemletnega dela pri iskanju najprimernejših rešitev in uvajanju nekaterih novosti v sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Glede na veliko zanimanje in pomen predlaganih rešitev v tem zakonu skušamo podati nekaj novosti, ki jih povzemamo iz glasila skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja št. 5.

Pri opredeljevanju načel omenjenega zakona so bile izhodišče določbe ustave SFRJ in zakona o združenem delu ter drugih zveznih zakonov kakor tudi stališče in opredelitev, sprejetih na XI. kongresu ZKJ, VIII. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije in VIII. kongresu ZZZB NOB Jugoslavije. Upoštevana pa so tudi pristojnosti federacije, da ureja temeljne pravice delovnih ljudi pri zagotavljanju njihove socialne varnosti in solidarnosti.

Eno temeljnih načel osnutka zakona je, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot sestavni del združenega dela izvira iz družbenoekonomskih odnosov delavcev pri pridobivanju, razporejanju in upravljanju z dohodkom v temeljnih organizacijah združenega dela.

Pokojnina je kot ekonomska in socialna kategorija neodtujljiva osebnostna in materialna pravica delavca, ki izvira iz njegovega celotnega delovnega prispevka, ki ga je dal združenemu delu s svojim tekočim in minulim delom k povečanju dohodka svoje temeljne organizacije, k skupaj ustvarjenemu in celotnemu družbenemu dohodku.

Osnova družbenoekonomskih odnosov med delavci v združenem delu in delavci, ki so že pridobili pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, je dohodek, ki ga delavci z združenim delu ustvarijo, ko delajo in upravljaajo z minulim delom delavcev, ki so pridobili pravice iz invalidskega zavarovanja in s svojim tekočim in minulim delom.

Zakonski osnutek zastopa načelo vzajemnosti in solidarnosti pri zagotavljanju materialne in socialne varnosti. Namen omenjenega zakona je, da se temeljne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotovijo na enoten način za vse delavce v združenem delu in druge delovne ljudi, ki so z njimi izenačeni, na vsem ozemlju Jugoslavije.

Temeljne pravice po tem zakonu so:

1. pravica do starostne pokojnine (za primer starosti);
2. pravica do razporeditve na druga dela in naloge oziroma ustrezna zaposlitev, prekvalifikacija in dokvalifikacija, z ustreznimi denarnimi nadomestili za primer zmanjšane delovne sposobnosti);
3. pravica do invalidske pokojnine (v primeru izgube delovne sposobnosti);
4. pravica do družinske pokojnine (v primeru smrti delavca);
5. pravica do denarnega nadomestila (v primeru telesne okvare).

Krog zavarovancev

To pravico pa imajo delavci v delovnem razmerju v temeljni ali drugi organizaciji združenega dela, v delovnih skupnostih, organih družbenopolitičnih skupnosti in organizacij, združenih občanov in drugih organizacijah ter skupnostih izvoljeni in imenovani nosilci samoupravnih, javnih in družbenih funkcij, če za to delo prejema osebne dohodke, ter delavci v delovnem razmerju pri tistih, ki z osebnim delom opravljajo dejavnost s sredstvi v lasti občanov.

V to zavarovanje so vključeni tudi detaširani delavci in drugi delavci, zaposleni v naših organizacijah, ki izvajajo dela v tujini oziroma pošiljajo delavce na začasno delo v tujino, če to z mednarodnim sporazumom ni drugače določeno. Prav tako so zavarovani delavci, ki na ozemlju SFRJ delajo pri tujih delodajalcih. Tako zavarovanje predvideva osnutek tudi za naše državljane, zaposlene v tujini, ki so obvezno zavarovani pri tujem nosilcu zavarovanja, ko na temelju tega zavarovanja ne morejo uveljaviti ali uporabiti pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pridobitev pravic

Neizpremenjeni ostanejo veljavni pogoji, da zavarovanci pridobijo pravico do starostne pokojnine, ko dopolnijo 60 let življenja (moški) oziroma 55 let (ženske) in 20 let pokojninske dobe. V primeru, da zavarovanec ne dopolni 20 let pokojninske dobe, pa pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni 65 let starosti (moški) oziroma 60 let starosti (ženska), s tem da ima najmanj 15 let pokojninske dobe.

Novost v tem primeru je, naj bi odpadel pogoj gostote staža (40 mesecev v zadnjih petih letih, ali 80 mesecev v zadnjih desetih letih).

Ne glede na starost pridobi zavarovanec pravico do starostne pokojnine, ko dopolni 40 let pokojninske dobe (moški) oz. 35 let (ženske).

Zavarovanec pa lahko pridobi pravico do starostne pokojnine tudi pred dopolnitvijo določene starosti, če dopolni najmanj 35 let pokojninske dobe in je star 55 let (moški) oziroma 30 let pokojninske dobe in 50 let življenja (ženska), seveda ob ustreznem zmanjšanju pokojnine zaradi predvidene daljše dobe uživanja.

Tudi vnaprej naj bi bil delavčev

osebni dohodek iz tekočega in minulega dela, ustvarjen v katerikoli zaporednih 10 letih zavarovanja, temeljno izhodišče za določanje celotnega delovnega prispevka zavarovanca. Zavarovanec bi to obdobje izbral sam, podobno kot sedaj.

Glede valorizacije osebnih dohodkov iz prejšnjih let sta predlagani dve rešitvi:

1. Valorizacija bi se opravljala glede na raven povprečja osebnih dohodkov na območju republike oziroma pokrajine v zadnjem letu dela zavarovanca in ne tafo, kot velja sedaj - v predzadnjem letu.

2. Po predlogu pa bi se osebni dohodki iz prejšnjih let valorizirali glede na predzadnje leto pred upokojitvijo.

1. varianta je pomembna novost, vendar bi se zaradi tega morali celotni dohodki pokojninskega in invalidskega zavarovanja povečati za 8 do 10 odstotkov letno.

Pri 2. varianti pa bi že na samem začetku pokojnina zavarovanca za 10 do 15 odstotkov zaostajala za gibanji osebnih dohodkov.

Všina starostne pokojnine se bo kot doslej obračunavala od povprečnega osebnega dohodka v odstotku in bo odvisna od dolžine pokojninske dobe.

Osnutek zakona predvideva usklajevanje starostnih pokojnin skladno z gibanji nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev na območju republike oziroma pokrajine. To pomeni, da se všina pokojnin oziroma njihovo povečanje ne bi več ravnalo po gibanju življenjskih stroškov.

V prehodnih in končnih določbah pa je med drugim predvideno, da bi se opravilo preverjanje vseh pokojnin, ki so bile uveljavljene do začetka uveljavitve zakona. S tem bi vsem upokojujencem omogočili uveljavljanje ugodnosti, ki jih predvideva osnutek zakona.

Prav tako je predvideno, da bi osebami, ki po sedanjih predpisih niso mogle uveljaviti pravice do pokojnine, omogočili uveljavitev teh pravic ugodnejših pogojev v novem zakonu.

O uveljavljanju pravic zavarovancev zaradi invalidnosti, družinske pokojnine, denarnih nadomestil za telesno okvaro, pravic borcev NOV in drugem pa bomo pisali naslednjič.

M. Kreft

Kadrovske priprave

Na zadnji seji občinske konference je stekla poglobljena razprava o nalogah komunistov in vseh subjektivnih sil v vsebinskih, organizacijskih in kadrovskih pripravah na volitve v ZK in organe družbenopolitične skupnosti. Sprejetih je bilo nekaj pomembnih stališč in sklepov, ki nas obvezujejo, posebej še glede na časovno točno opredeljene naloge.

1. Večina stališč in sklepov je v tem trenutku aktualna predvsem z vidika, da je ZK skupaj z vsemi socialističnimi silami odgovorna za kadrovske rešitve na mestih, od katerih je odvisna stabilnost in hitrejša uveljavljanje samoupravnih odnosov v naši družbi.

2. Problematiko uveljavljanja kadrovske politike smo obravnavali že večkrat in so bili že v preteklosti sprejeti določeni sklepi, ki nas obvezujejo, da komunisti skupaj z ostalimi subjektivnimi silami pomembno vplivajo na delovanje institucij političnega sistema.

Naloge osnovnih organizacij v obdobju do kongresov so na kadrovskem področju pomembne in zahtevne. Ne samo zaradi volitev novih vodstev osnovnih organizacij ZK, občinske konference in njenih organov, članov aktiva neposrednih proizvajalcev, delegatov za oba kongresa in osrednje organe ZKS in ZKJ, niti ne samo zaradi volitev v organe družbenopolitične skupnosti in vodstev družbenopolitičnih organizacij. Obdobje do kongresov je pomembno predvsem zaradi tega, ker narekuje poglobljeno analizo dosedanjega dela in ker moramo v njem dobiti odgovor, koliko smo v praksi uspeli uresničiti sklepe usmeritve predhodnih kongresov. Zato zahtevajo naloge na področju kadrovske politike organizirano politično akcijo ne samo članov ZK, ampak vseh subjektivnih sil.

Zato je potrebno pregledati kadrovsko sestavo vodstev družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov, delegacij, skratka družbenopolitičnih struktur v tozdih, de-

lovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, občinah itd. in pri tem izhajati iz ocene njihovega dosedanjega dela.

V večini temeljnih samoupravnih skupnosti razpolagamo s kvalitetnimi zmogljivostmi, imamo uspešne in sposobne kadre, katere bo treba bolj intenzivno vpreči v delo naše samoupravne demokracije.

Uveljavljajo se različna delovanja, s katerimi se krepi povezanost in usklajenost politične aktivnosti osnovnih organizacij ZK, sindikata in mladine.

še naprej bo potrebno utrjevati akcijsko usposobljenost osnovnih organizacij ZK ter zaostrovati politično odgovornost za stanje v okolju, kjer delujemo.

Kaže pa opozoriti tudi na odpora, odstopanja in težave, ki so se pokazale ob zadnjih volitvah v ZK in ki utegnejo ob slabi aktivnosti ZK poglobljeno nastopiti v volitvah, ki so pred nami.

Gre za zavračanje in izogibanje funkcij, ko sposobni člani osnovnih organizacij ZK predlagajo slabše kadrovske rešitve, samo da funkcije ne bi naložili njemu. V takih primerih ne gre le za nesprejemanje funkcije, pač za nesprejemanje dolžnosti in obvez, ki so jih člani sprejeli že s samim vstopom v zvezo komunistov. Take ugotovitve narekujejo v fazi priprav na volitve še eno nalogo. Gre za to, da moramo bolj enakomerno porazdeljevati člane ZK v razne organe, ob dejstvu, da bi moral vsak član ZK imeti vsaj eno zadolžitev v organih upravljanja, delegacijah, družbenopolitičnih organizacijah itd. Seveda to pomeni, da v fazi evidentiranja načrtujemo tudi prisotnost članov ZK v vseh organih, kar pomeni da moramo evidentirati in kadrovati iz vrst članov ZK v vse institute političnega sistema, če hočemo, da bodo ti v polni meri zaživel in da bo v njih zveza komunistov zagotavljala tudi svojo ustavno vlogo.

Kaže opozoriti tudi na sklicevanje posameznih članov osnovnih organizacij na funkcije v drugih okoljih, medtem ko dejstva o tem, kako ti člani funkcije opravljajo, nihče ne preverja. Samo članstvo v nekem organu še ne pomeni tudi aktivnosti.

Dobiti bomo morali odgovor na vprašanja, ali so komunisti v delegacijah motor, ali so gonilna sila delegatskega sistema. Odgovor, kakršenkoli že, bo zopet narekoval potrebno po kvalitetnejšem in sočasnem tekmovalstvu iz vrst članov osnovnih organizacij za odgovorne naloge v našem sistemu. Le to je garancija, da bodo organizacije političnega sistema dejansko zaživele, da bo njihova aktivnost odraz dejanskih razmer.

Ob tem kaže še enkrat poudariti, da je za funkcioniranje delegatskega sistema bistvena usposobljenost delegatov, pa tudi vodstev družbenopolitičnih organizacij vključno v zvezo komunistov. Le razumevanje delegatskega sistema je osnova za učinkovitost njegovega delovanja, vsekakor pa moramo biti prav komunisti tisti, ki se zavzemamo za njegovo dosledno uresničevanje v praksi.

Vse te odgovorne naloge pa moramo v celotnem demokratičnem postopku z medsebojnim usklajevanjem ter pristankom posameznikov obravnavati javno na sejah osnovnih organizacij.

M. S.

Litostrojski pevci prijetno presenetili

Pregledna revija odraslih pevskih zborov občine Ljubljana-Šiška je bila letos posvečena 40-letnici vstaje in ustanovitve OF.

27. maja so se v avli osnovne šole Rihard Jakopič zbrali pevci 9 pevskih zborov občine.

Nastopali so moški pevski zbor "ZZB NOV Karol Pahor", ženski pevski zbor Avtomontaža, moški komorni zbor Lek, mešani pevski zbor Dekorativna, moški pevski zbor Avtomontaža, ženski pevski zbor Rozke Usenik, mešani pevski zbor KUD Ivan Novak-Očka in seveda tudi pevci mešanega pevskega zbora Litostroj.

V svojem programu so litostrojski pevci predstavili "Himno kovinarjev" Branka Karakaša, pesem "V krčmi" Alojza Srebotnjaka in narodno pesem "A ča" z otoka Brača.

Vsebinska in težavna stopnja izvedenih pesmi je Litostrojske predstavitelje kot delavce kovinske industrije, predane delu tovariša Tita, kot pevce, ki znajo čustveno in umetno zapeti tudi za uho strogega glasbenega poslušalca in kot pevce, ki želimo s svojimi pesmijo prispevati tudi k prijetni sprostitvi poslušalcev.

Navdušen aplavz poslušalcev in izredno laskave kritike glasbenih poznavalcev, so zboru potrdile, da je bil program primerno izbran in predvsem, da trud ni bil zaman.

Ob spontanem aplavzu poslušalcev smo pevci Litostroja pozabili

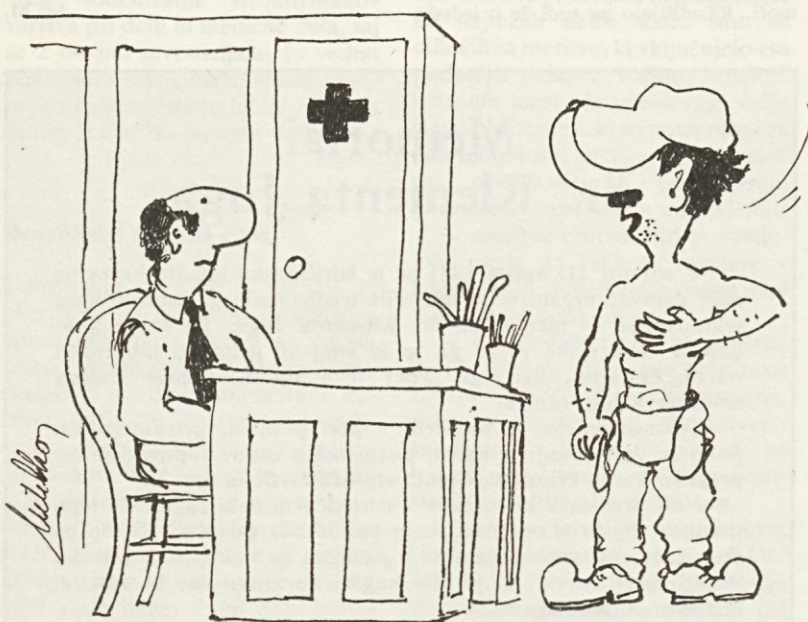
na marsikatero uro, ki smo jo posvetili vadbi. Polna avla osnovne šole Riharda Jakopiča, navdušen aplavz poslušalcev, pohvale in priznanje glasbenikov, vse to je poplačalo ves naš trud. Tak uspeh je vsakemu posamezniku spodbuda za nadaljnje delo.

Uspeh, ki smo ga pevci mešanega pevskega zbora dosegli v petih letih dela, nas ne bo uspaval. Še naprej bomo zavzeto delali in prepričani smo, da ob doslednosti in izrednem posluhu pevovodje Primoža CEDILNIKA, uspehi ne bodo izostajali.

Pred zaključkom sezone 1980/81 čaka pevce še nastop A17. junija ob občinskem prazniku, 21. junija sodelovanje na reviji pevskih taborov v Šentvidu pri Stični in 4. julija nastop, posvečen dnevu borca.

Uspehi pevskega zbora naj bodo spodbuda tudi vsem ostalim litostrojskim pevcem, ki se še niso vključili v pevski zbor. V jeseni, z začetkom nove pevske sezone, jih vabimo v svoje vrste, z veseljem jih bomo sprejeli in jim radi pomagali pri premagovanju prvih zadreg.

Na svidenje!

Gospod, tovariš zdravnik, srce me boli in ... trava nepokošena ... če bi dva, tri dni ...

PREDSTAVLJAMO VAM TOZD IRRP

Lasten razvoj

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

NALOGE V OKVIRU SKUPNEGA PROIZVODA

TOZD IRRP je ena zelo pomembnih udeleženk v skupnem proizvodni. Že samo dejstvo, da naše delo vpliva na uspešnost litostrojskih proizvodov na tržišču in v veliki meri tudi na proces proizvodnje v proizvodnih tozdh zahteva, da vsa naša prizadevanja v okviru skupnega proizvoda skrbno načrtujemo in izvajamo zelo odgovorno, saj so posledice stihijanskega ravnanja lahko daljnosežne.

Delo se v naši temeljni organizaciji uresničuje v treh osnovnih dejavnostih:

- izdelava projektne dokumentacije za ponudbe,
- izdelava projektne in delavniške dokumentacije za naročila,
- organizacija, spremljanje in izvajanje razvojno raziskovalnega dela samostojno, v sodelovanju z ostalimi tozdi ali zunanjimi ustanovami.

Pri izvajanju projektiranja za uveljavitev naših izdelkov se skupaj s TOZD PRODAJA angažiramo na tistih področjih, ki so s stališča DO posebno zanimiva in v največji meri vključujemo izdelavo ponudb na tuja, posebno konvertibilna področja.

Vemo, da v ostri mednarodni konkurenci, posebej danes, težko pridobivamo nova naročila, in da so pri tem izrednega pomena dosežanje litostrojske izkušnje pri projektiranju in tehnologiji.

V naših ponudbah poskušamo vse te izkušnje v največji možni meri vgraditi in istočasno dvigati nivo naših izdelkov skladno s sodobnimi dosežki v svetu. Problemi, ki so se pojavljali, so podobni kot v prejšnjih letih. Predvsem mislimo na izredno veliko neenakomernost povpraševanja po določenih proizvodih in s tem v zvezi ciklične obremenitve projektantskih zmogljivosti. Ta pojav je seveda podoben tudi v ostalih temeljnih organizacijah in ga poskušamo reševati s čim bolj gibljivo organizacijo dela in največjo uskladiitvijo znotraj delovne organizacije.

Zavedamo se, da je nova vloga pri stabilizaciji gospodarstva ne samo povečanje izvoznih prizadevanj, temveč tudi borba za izločanje vseh nepotrebnih uvoznih delov. V letu 1980 so bili storjeni nekateri premiki, toda z njimi še vedno ne moremo biti zadovoljni. Na tem področju nas skupaj s tozdoma NABAVA in PRODAJA čaka še veliko dela.

Projektna in delavniška dokumentacija za delovni proces v DO predstavlja osnovno dejavnost naše temeljne organizacije. V preteklosti je bila osnovna problematika na tem področju povezana z rokovnim izpolnjevanjem prevzetih obvez, kompletnostjo in kvaliteto izdelave tehnične dokumentacije. Danes naš tozd izvaja svoja prizadevanja v reševanju teh problemov. Ugotavljamo, da danes veliko bolje kot v preteklosti izpolnjujemo rokovne obveze in predvidevamo, da bi do konca leta z uvedbo saniranega sistema dokumentacije prišli do boljših rezultatov. Kontroliran potek izdelave dokumentacije v TOZD IRRP je eden od pogojev nadaljnje rokovne discipline in predstavlja osrednji problem za uspešno izvajanje tega procesa. Nov planski pristop, ki smo ga vpeljali v našem tozdu v sodelovanju s centralno plansko koordinacijo, predstavlja sistemsko rešitev, nudi pogoje za uspešno in disciplinirano izpolnjevanje določenih rokovnih obveznosti.

Problem kompletnosti in kvalitete dokumentacije je nekoliko bolj zapleten in bo potrebno razen sistemskih rešitev preko dokumentacije in pravilnika o kontroli kvalitete tehnične dokumentacije posebej zaostri vprašanja odgovornosti in discipline v projektantsko-konstruktorskih vrstah. Zato je potrebno sodelovanje vseh tozdov.

Razvojno raziskovalno delo v TOZD IRRP je danes postavljeno na nove osnove organiziranega pristopa, znanega sistema financiranja in določenega načina izvajanja. Tako postavljene osnove, sprejete na DS TOZD IRRP skupno z razvojno raziskovalnim programom in konkretnimi nalogami, bodo v naše delo vnesle več sistematičnosti na tem področju in postavile razvojno raziskovalno delo v enakopraven odnos proti drugim dejavnostim.

Udeležba TOZD IRRP v skupnem proizvodni je po našem mnenju dokaj dobro zastavljena in menimo, da obstoječi samoupravni sporazumi, ki urejuje to področje, ne bi smeli doživeti večjih sprememb, seveda razen tistih, ki so objektivno pogojene z izkušnjami zadnjih let in so posledica razvoja delovne organizacije. Opozorili bi, da je problem ne v udeležbi, temveč v realizaciji skupnega proizvoda. Kot tozd si prizadevamo, da bi z naše strani prispevali k bolj urejenim odnosom in enako kot druge temeljne organizacije realne pogoje dela približali tistemu, kar je zapisano v samoupravnem sporazumu. Menimo, da tega ne bo mogoče doseči brez korenitih sprememb v odnosu do skupnega proizvoda vseh udeležencev in brez zavedanja, da edino realiziran skupni proizvod predstavlja možnost udeležbe in delitve.

POVZETEK

Če na kratko povzamemo vse ugotovimo, da TOZD IRRP enako kot celoten Litostroj stoji na trdnih nogah z jasno opredeljenimi cilji akcije.

Problemi, s katerimi smo se srečevali in se še danes srečujemo, so po eni strani posledica hitrega razvoja v zadnjih letih, splošnih težav na področju gospodarjenja, stihijskega pristopa do nekaterih vprašanj v preteklosti ter določene

ga prestrukturiranja med proizvodi znotraj Litostroja.

Problemi so nam znani, zavedamo se težav, ki nas čakajo pri iskanju rešitev, kljub temu pa smo optimisti in sicer ne brez osnove. Osnova za optimizem je predvsem v zadnjih letih stabilnost delovne organizacije, dolgoletne izkušnje in lastno znanje v skoraj vseh naših izdelkih, široka paleta proizvodov, ki jih tržišče potrebuje in znana kvaliteta naših proizvodov, podprta z bogato referenčno listo objektov doma in na tujem.

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVNIH IN DELEGATSKIH ODNOSOV

TOZD IRRP "Institut" je bila organizirana s sklepom zbora delavcev tozda 23. aprila 1977 in z referendumom aprila istega leta.

Delavski svet tozda je sestavljen iz dveh svetov:

- svet delegatov delavcev TOZD IRRP, ki šteje 12 članov (iz vsake delovne enote en delegat),
- svet delegatov uporabnikov storitev tozd IRRP s trinajstimi delegati in sicer iz vsake TOZD v okviru DO po en delegat. Poleg tega delegata se imenujejo družbenopolitične organizacije na nivoju Litostroja, družbenopolitična skupnost občine Ljubljana Šiška.

Področja delavskega sveta TOZD IRRP in področja delovanja sveta delavcev TOZD IRRP so podrobno opredeljena v 27. členu statuta temeljne organizacije.

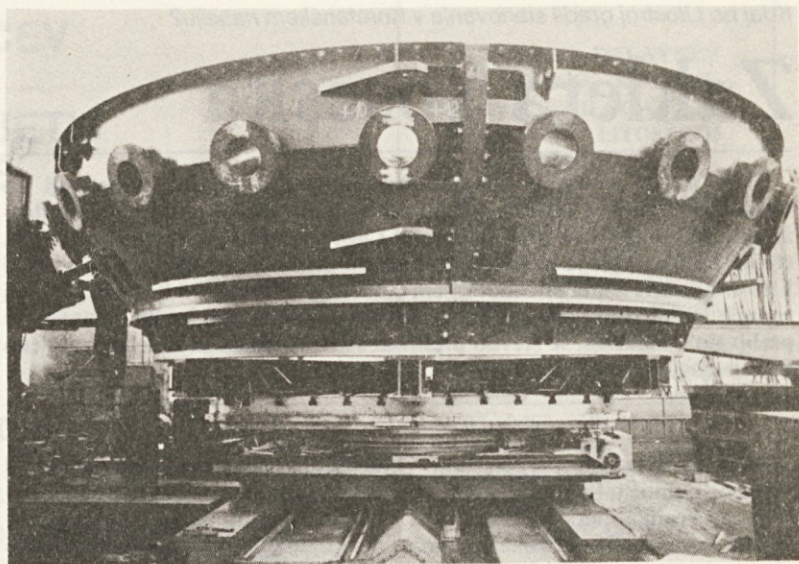
Svet delavcev ima tudi komisije in dva izvršilna organa:

- izvršilni organ za poslovne in delovne zadeve,
- izvršilni organ za SLO in DS.

Zaradi uresničevanja in zaščite svojih samoupravnih pravic imajo delavci pravico in dolžnost, da vse to uresničujejo preko odbora za samoupravno kontrolo.

V uvodu so bile našete vse oblike in možnosti delovanja delavcev našega tozda za čimbolj konkretno uresničevanje in uveljavljanje samoupravnih odnosov.

V preteklem obdobju je svet delavcev tozda obravnaval in sprejel mnoge sklepe in se ubadal z

Zunanji obroč vodilnika cevnih turbine za HE Čakovec na obdelovalni vrtljivi mizi, kjer mu obdelujejo poševne odprtine. Ima zunanji premer 7720 mm in je že sedaj težak 42 t. (Foto: K. G.)

mnogimi nerešenimi problemi. Pri tem je bilo nemalo težav.

Večina tekočih problemov je bila razložena in razrešena že na sestankih, po samoupravnih skupinah, po birojih, tako da je v tem primeru svet delavcev imel lahko delo in je le sprejemal ugotovitvene sklepe. Največ sej v tem obdobju je bilo posvečenih sprejemanju planov SIS. Pri teh obravnavah smo ponovno ugotovili, da imamo delavci, kljub pripravljenim gradivom še vedno premalo vpliva na plane SIS, ker so ti premalo konkretni in preobširni.

Med vprašanji, s katerimi se ubadamo celo obdobje, je vprašanje uveljavljanja načela delitve po delu oz. uveljavljanje pravilnika o osnovah in merilih za delitev OD delavcev v TOZD IRRP. To vprašanje je prav tako kot v celotni družbi tudi pri nas zelo pereče. Svet delavcev, ki temu vprašanju posveča veliko časa, se zaveda, da je produktivnost ter boljšo izkoriščenost delovnega časa mogoče doseči le s stimulativnim nagrajevanjem vestnih in dobrih delavcev. Tega vprašanja še nismo in ga verjetno še dalj časa ne bomo rešili kljub majhnim premikom, ki smo jih dosegli v zadnjem času. Glavna ovira pri uveljavljanju načela delitve po delu je v nedoslednosti vodstev birojev, ki se v večini primerov zaradi lastnega miru zadovoljujejo z uravnilovko.

Področje razvoja in raziskav je tudi vprašanje, kateremu je bilo posvečenih več sej sveta delavcev in seja delavskega sveta. V preteklosti smo uspeli razreševati zapleten položaj na tem področju in zaključiti oz. preklicati vse tiste naloge, za katere smo menili, da za krajše obdobje razvoja DO niso nujne. Prav tako smo naredili tudi osnutek pravilnika o razvoju in raziskavah. Ta pravilnik, ki je predpogoj za nadaljnje usmerjanje razvoja in raziskav v naši DO, je že več mesecev v strokovnih službah, ki ga dopolnjujejo oz. delajo novega v obliki samoupravnega sporazuma. S sedanjim stanjem na področju raziskav in razvoja, ko smo brez pravilnika z izdelanim programom razvoja in raziskav že več mesecev v slepi ulici, povzročamo veliko škodo Litostroju. V tem primeru se obnašamo zelo nestabilizacijsko, saj bomo posledice te nerazčiščene "mrtve" situacije na področju razvoja in raziskav čutili več let naprej. To vprašanje je še vedno veliko breme delavskemu svetu tozda, ki ga moramo čimprej razrešiti s pozivom vsem temeljnim organizacijam in strokovnim službam, da s skupnimi močmi razrešimo težave ter preidemo iz slepe ulice k delu.

Zadeve, o katerih odločamo v tozdu, delavci obravnavajo po samoupravnih skupinah in sprejemajo na zborih delavcev. V našem tozdu razpravljajo in se pripravljajo na zbornice delavcev skupno vse družbenopolitične organizacije in samoupravnimi organi. Na ta način dosegamo boljšo usklajenost in enotnost pri razla-

gi in sprejemanju pomembnejših materialov. Pokazalo se je, da je prisotnost in aktivnost delavcev našega tozda na delnih zboreh po birojih neprimerno boljša, tako da nam je ta oblika dela vodilo za še boljše in doslednejše uveljavljanje samoupravnih odnosov in bolj neposredno odločanje delavcev.

DELO ZK

Osnovna organizacija ZK svojo vlogo v družbenopolitičnem življenju tozda in celotne DO uveljavlja preko delovanja članstva v organih samoupravljanja in drugih družbenopolitičnih organizacijah. Velja omeniti, da se za pravilno uveljavljanje politike ZKJ in delovanje v organih samoupravljanja in drugih družbenopolitičnih organizacijah usklajujejo stališča na sestankih sekretariata in osnovne organizacije.

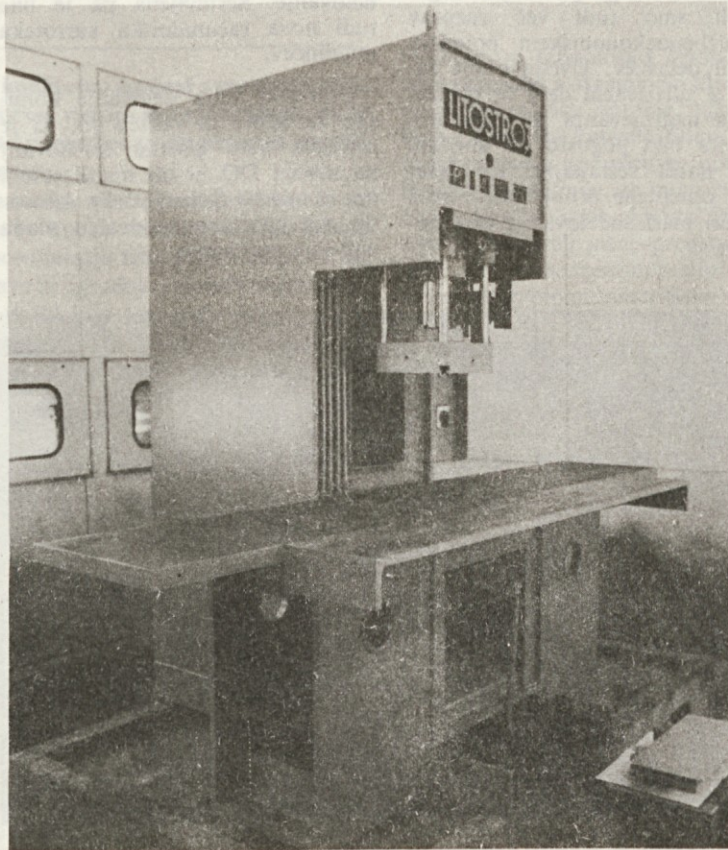
V preteklem obdobju je bilo delovanje članstva usmerjeno v uveljavljanje nagrajevanja po delu in v stabilizacijske usmeritve v DO in celotno gospodarstvo. Poleg tega smo obravnavali aktualna zunanje in notranje politična dogajanja, gospodarjenje v tozdu ter srednjeročne in letne plane.

Za naslednje obdobje smo si zastavili naloge na področju izvajanja in uresničevanja stabilizacijskega programa, uveljavljanja načel zakona o združenem delu, spremljanja in delovanja v delu samoupravnih organov in drugih družbenopolitičnih organizacij in večje uveljavljanje delegatskega sistema preko večje povezave z bazo. Poleg tega smo si kot stalno nalogo zadali v naše vrste vključevati sodelavce, ki so se izkazali pri izvrševanju delovnih nalog in opravljanju samoupravnih in družbenopolitičnih funkcij ter so na ta način pokazali svoje sposobnosti za uveljavljanje in utrjevanje politike ZK. Na osnovi podatka, da naša samoupravna organizacija šteje 47 članov, kar je 19 odstotkov od celotnega števila delavcev v tozdu, in da je povprečna starost članstva 37 let, si bomo morali bolj prizadevati za vključevanje mladine v naše vrste. Zato moramo več časa posvetiti idejnopolitičnemu izobraževanju naših mladih sodelavcev. Idejnopolitično delo moramo tudi okrepiti v sami osnovni organizaciji, tako da bi bilo članstvo čim bolj sposobno uveljavljati politiko in cilje ZKJ pri delovanju v organih samoupravljanja in drugih družbenopolitičnih organizacijah.

O DELOVANJU OO ZSMS

Delovanje mladinske organizacije se je čutilo v vseh smereh družbenopolitičnega dogajanja. Glede na število mladincev v tozdu pa je še vedno premalo čutili njihov vpliv v osnovni organizaciji sindikata, OO ZK ali v samoupravnih organih.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Hidravlični ravnalnik HPC-1-40 za TAM Maribor (Foto: E. L.)

Kdaj bo Litostroj gradil stanovanja v Korotanskem naselju?

Zakleta soseska

Za novim samskim domom in stolpičem z malimi stanovanji ob Djakovičevi ulici se razteza dokaj pestro stanovanjsko naselje. Poleg družinskih hiš, ki jih je tu pred leti gradil Litostroj v okviru združne gradnje, stojijo barake, kjer je našlo dom okoli sto družin, med njimi je tudi nekaj Litostrojčanov. Kljub prizadevanjem delovne organizacije Litostroj, ki nekaj zadnjih let načrtno razrešuje stanovanjsko problematiko svojih delavcev, ki prebivajo v barakah, se število prebivalcev Korotanskega naselja praktično ne zmanjšuje.

Ideja, da bi Litostroj gradil stanovanja na območju Korotanskega naselja, se je rodila v letu 1978 v razgovorih s predstavniki občinske uprave, samoupravne stanovanjske skupnosti, komunalne skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana-Šiška. Ugotovljeno je bilo, da je sanacija Korotanskega naselja predvidena s planom stanovanjske skupnosti. Na teh razgovorih smo postavili skupne temelje dolgoročne stanovanjske politike, zavedajoč se, da je rešeno stanovanjsko vprašanje osnova za krepitev ekonomske in socialne varnosti delavcev ter za njihov vsestranski razvoj. Delavci usklajujejo svoje programe stanovanjske gradnje v stanovanjski skupnosti, ki je interesno združenje vseh delovnih ljudi in občanov na območju občine.

Težko bi našli vse oblike aktivnosti, ukrepov in prizadevanj, ki so jih izvajale pristojne strokovne službe delovne organizacije Litostroj, da bi zagotovile gradnjo stanovanj v Korotanskem naselju. V letu 1978 smo na račun danih zagotovil predstavnikov širše družbene skupnosti verjeli, da gre za usklajen program. Zato smo trdno pričakovali, da bodo stanovanja zgrajena v takem roku, da bodo lahko nudila streho nad glavo delavcem, ki naj bi se zaposlili v novih proizvodnih obratih, ki so bili tokrat še v gradnji. Po dvoletnih prizadevanjih pa smo šele v letu 1980 zabeležili prve rezultate, ko je izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Šiška na svoji seji 29. 4. 1980 pozitivno ocenil našo pobudo za ustrezno spremembo generalnega urbanističnega plana, Zavodu za

družbeni razvoj Ljubljana pa naročil izdelavo strokovnega predloga. Obenem nas je Komunalna skupnost občine Ljubljana-Šiška obvestila, da bo v skladu z našo pobudo izdelala predlog spremembe zazidalnega načrta. Kot osnova za pripravo zazidalnega načrta naj bi služil program zazidave, ki smo ga pripravili v Litostroju.

Danes, po treh letih od prvih razgovorov o nameravani gradnji v Korotanskem naselju ugotavljamo, da so postopki, ki so potrebni za pripravo gradnje, nerazumljivo dolgi tudi v primeru, ko gre za nesporen interes združenega dela. V tem času je Litostroj zgradil dve novi tovarni, ki že obratujeta, povečal število zaposlenih, ki delajo v novih obratih, žal pa jim ne more zagotoviti ustrezne nastanitve, saj se je pri gradnji stanovanj nekaj zataknilo. Delavci Litostroja se sprašujejo, zakaj.

TUDI LUDVIK ŠE NIMA STANOVANJA

Gradili bomo pa pika! Če nam birokracija ne bo dala pravih papirjev, bomo pa še trinajstič postavili delegatsko vprašanje ...

Obisk v DO »AERO-CELULOZA«

Mladinci iz DO »AERO-CELULOZA« iz Medvod so povabili OO ZSMS TOZD NABAVA na ogled njihove tovarne, vabilu smo se 13. maja z veseljem odzvali. Tovarna AERO-CELULOZA je v primerjavi z Litostrojem zelo majhno podjetje, v njej je zaposlenih 526 ljudi, vendar je njihov proizvodni program zelo močan. Srečujemo se z vrsto problemov, kateri tarejo skoraj vsako delovno organizacijo — na primer pomanjkanje lesa oziroma surovin, problem uvoza in vrsta drugih. Ena izmed velikih težav je tudi ta, da ima AERO-CELULOZA veliko strojev uvoženih, tako da morajo ob okvari teh strojev iskati rezervne dele v tujini. S tem pa izgubijo veliko časa, ne smejo pa si dovoliti, da bi stroji stali in bi tako izpadel del proizvodnega procesa. Izdelujejo vse vrste papirja — 40 g, 80 g, 100 g itd. z različnimi premazi, papir tudi izvažajo, vendar ga morajo največkrat prodati pod ceno.

Vse naše mladince je posebej zanimala proizvodnja papirja — od lesa, pa do končnega izdelka. Najbolj zanimivo si je bilo ogledati kuhanje vlaken ter beljenje vlaken in čiščenje. Videli smo lahko, kako zelo natančno to delo opravljajo stroji. Delavci, ki skrbijo za pravilno delovanje stroja, imajo večini ustrezno izobrazbo, veliko pa je tudi priučenih. Prav pri teh dveh operacijah, pri kuhanju in beljenju vlaken,

so delavci izpostavljeni težkim delovnim razmeram, predvsem ni dobro vdihovati nečist soparen zrak. Ogledali smo si tudi končno fazo izdelave papirja: papirni stroj za valjanje, rezanje in sortiranje papirja. Ta stroj se ustavi samo za dve uri na teden!

Vsi stroji so avtomatizirani, tako da jih delavci samo še nadzorujejo, le pakiranje papirja poteka še ročno. Papir se pojavlja na tržišču kot polizdelek ali kot končni proizvod.

Ko smo se seznanili s proizvodnjo DO AERO-CELULOZO, so nas mladinci povabili še na kratek razgovor o delu mladinske organizacije. Izvedeli smo, da tesno sodelujejo z osnovno šolo in krajevno skupnostjo, vključeni pa so tudi v vrsto družbenopolitičnih organizacij. Prirejajo razne mladinske delovne akcije, s katerimi pomagajo svoji krajevni skupnosti in delovni organizaciji. Njihova DO je lahko ponosna, da ima v svojih vrstah tako perspektivne in delovne mladince, pa tudi mladinci so lahko srečni, ker delujejo in uresničujejo svoj mladinski in delovni program v delovni organizaciji, ki jim nudi vso pomoč pri svojem delu.

Mladincem iz AERO-CELULOZE smo se zahvalili za tako zanimiv ogled njihove proizvodnje in se dogovorili, da si bodo tudi oni ogledali našo delovno organizacijo.

M. Pešec

Da gre v primeru gradnje stanovanj v Korotanskem naselju za resničen interes delavcev Litostroja dokazuje vsestranska aktivnost delegatov te delovne organizacije, ki so si preko zbora združenega dela pa tudi skupščine samoupravnih interesnih skupnosti vseskozi vztrajno prizadevali, da se postopek za izdelavo urbanistične dokumentacije pospeši. Najintenzivnejše so delegati delovali ob obravnavi družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985. Že v postopku razprave o osnutku tega dokumenta so naši delegati neposredno in preko konferenc delegacij posredovali svoje pripombe z odločno zahtevo, da se predvidena gradnja stanovanj na območju Korotanskega naselja vnese v družbeni plan. Naši delegati so uspeli le deloma, tako da je danes v družbeni plan naknadno vključena (poleg priprave zemljišča, urbanistične dokumentacije in zazidalnega načrta) tudi komunalna ureditev zemljišča. Stanovanjska graditev pa v družbenem planu ni zajeta. Stališče skupnega zasedanja zborov združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora 25. marca 1981 je bilo, da pred letom 1985 ne bomo mogli začeti gradnje stanovanj na tem območju. Ena od utemeljitev je bila, da predlog delovne organizacije Litostroj ni v skladu s sklenjenim samoupravnim sporazumom o temeljih plana stanovanjske skupnosti občine Ljubljana-Šiška, katerega podpisnik je tudi Litostroj. Le, če bomo uspeli vključiti gradnjo stanovanj v Korotanskem naselju v plan stanovanjske skupnosti je možno, da se gradnja stanovanj za potrebe Litostroja vključi tudi v družbeni plan občine.

DAN VARNOSTI

Ob dnevu varnosti 13. maju so predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij naše delovne organizacije čestitali delavcem službe zavarovanja in gasilske enote, ki v naši tovarni opravljajo odgovorno službo varovanja družbene in zasebne lastnine. Ob prijetnem pogovoru so izrekli priznanje za dosedanje uspešno delo in zaželeli čim več uspeha pri delu.

Posebna priznanja so dobili delavci, ki že od ustanovitve delovne organizacije opravljajo ta odgovorna dela. Ti delavci so tudi iz svojih bogatih izkušenj pripovedovali mlajšim o dogodkih in o delu, ki ga že toliko let uspešno opravljajo. Ugotovili pa so tudi, da se je v današnjih razmerah podružbljanja funkcij varovanja marsikaj spremenilo na bolje, predvsem pa da je pri delavcih prisotna večja samozaščitna zavest.

C. Vreča

Kot je razvidno, bodo šla naša nadaljnja prizadevanja v smeri, da se stanovanjska graditev v Korotanskem naselju vključi v plan stanovanjske skupnosti. Čeprav so dosedanjim dogodki skoraj podobni pravljici o jari kači, pričakujemo, da naša prizadevanja ne bodo ostala brezplodna in da bomo ob ustreznem

sodelovanju komunalne in stanovanjske skupnosti na prostoru, kjer sedaj stojijo le barake, zgradili delavcu primerna prebivališča in to še pred letom 1985. Menimo, namreč, da širša družbena skupnost ne sme ostati gluha za prizadevanja, ki prihajajo iz združenega dela.

H. C.

Lasten razvoj

(Nadaljevanje s 5. strani)

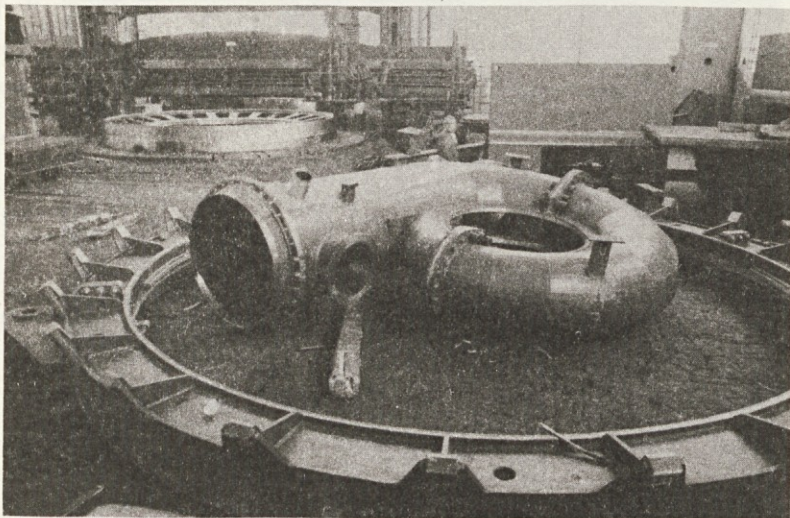
Mladi še premalo store, da bi mnenja in stališča mladinske organizacije posredovali v sindikalnih skupinah, ki so njihova baza. Iz tega sledi, da delegati v izvršnem odboru sindikata ali v svetu niso dovolj seznanjeni s problemi mladine. Problem je tudi v tem, da zaradi časovne stiske gradivo za seje težko v celoti obravnavamo in da zaradi tega težko izoblikujemo celotna stališča.

Ker je naša osnovna naloga področje samoupravljanja, sloni težišče delovanja OO ZSMS na komisijah. Komisija za IPD in DEO je bila uspešna na področju stanovanjske problematike, saj smo se prav mi domislili problemske konference s tega področja. Organizirali smo tudi več razprav o družbenoekonomskem položaju mladih delavcev. Uveljavljanje zakona o združenem delu in problematika nagrajevanja po rezultatih dela sta bila pogosto na dnevnih redih naših sestankov. Pri reševanju omenjene problematike smo v veliki meri sodelovali z OO sindikata.

Na področju kadrovske politike smo načrtovali dolgoročno. Perspektivne mladince smo usposabljali za sprejem odgovornejših nalog, pošiljali smo jih na seminarje, ki sta jih organizirala komisija za IPD pri KS in konferenca mladih delavcev pri OK ZSMS. Sadove tega našega dela že vidimo, saj smo usposobili vrsto mladincev, ki bodo lahko sprejeli naloge v samoupravnih organih in DPO.

Prizadevali smo si, da bi bile komisije interesno pravilno sestavljene, s tem namenom smo tudi izpeljali anketo, s pomočjo katere smo ugotovili, kakšni so interesi mladih, obenem pa nam je ta anketa tudi podlaga za nadaljnje delovanje. Sestavljena pa je bila tudi nova računalniška kartoteka mladincev.

Pohvaliti velja delovanje komisije za šport in rekreacijo, ki je izpeljala vrsto športnih tekmovanj na nivoju DO in ob manifestaciji dneva mladih Šiškarjev. Za delovanje na športnem področju vlada največje zanimanje.

Spiralno ohišje za manjšo Francisovo turbino, ki jo izdelujemo za HE Golubič pri Kninu, čaka na montažo (Foto: E. L.)

Pri svojem delu je bila zelo dosledna tudi komisija za informiranje, saj vemo, da je pravilno informiranje eden od pogojev za dobro delovanje mladinske organizacije. Izkazala se je pri urejanju arhiva in pri dostavi gradiv za seje. Povedati je tudi treba, da imamo enega najbolj urejenih arhivov v Litostroju.

Zaradi prezasedenosti z delom ima komisija za mladinske delovne akcije težave s pošiljanjem mladincev na republiške in zvezne akcije. Težave so predvsem v tem, ker je način dela v tozdu takšen, da ga je težko za daljši čas prekiniti, ne da bi s tem povzročili motnje v nadaljnjem procesu dela. Vsekakor pa bo potrebno na tem področju skupaj z vodstvom poiskati najprimernejše rešitve.

Poudariti moramo nekaj trajnejših nalog, ki jih moramo poleg sprejetega programa v bodoče dosledneje izvajati:

- pritegnitev mladih v aktivno ustvarjalno delo v mladinski organizaciji,
- ustvarjalno in vestno delo v okviru delovne skupine in na delovnem mestu,
- evidentiranje in sprejem aktivnih članov v ZK,
- večje povezovanje z vsemi DPO in samoupravnimi organi v tozdu.

Še obstojajo nekateri nerešeni problemi, ki smo jih sicer skušali rešiti, pa pri tem nismo imeli uspeha. Fluktuacija mladih iz tozda je prevelika, zato imamo precej visoko povprečno starost delavcev. Mlade premalo uvajamo v raziskovalno in inovacijsko dejavnost. Mladim bo potrebno poleg tega, da bodo res stimulatивно nagrajeni, omogočiti tudi strokovno izpopolnjevanje. Dobiti morajo občutek, da na delovnem mestu z opravljanjem delovnih nalog bogatijo svoje znanje in da s tem svojim znanjem prispevajo k uspehu temeljne organizacije.

Pripravili sodelavci v tozdu IRRP

Prve bralne značke Bena Zupančiča

Ob letošnjem jubilejnim letu, že dvajsetem po vrsti, kar slovenski učenci tekmujejo za bralno značko, se je 26 doslej poznanim pridružila še naša bralna značka, ki smo jo preimenovali po pisatelju Benu Zupančiču. Morda to ne bi bilo nič novega, če ne bi prav ta bralna značka pomenila nadaljevanje tekmovalnosti, ki so jih naši učenci že vajeni iz osnovnih šol. Navadno ta dejavnost na srednjih šolah zamre, saj poznamo v celi Sloveniji le nekaj srednjih šol oziroma gimnazij na Ravnah in v Stični, kjer so doslej uspeli izpeljati to tekmovalnost.

V letošnjem šolskem letu 1980/81 smo na šoli naredili prve korake pri nadaljevanju te osnovnošolske tradicije. Že takoj na začetku leta smo učence seznanili z bralnim programom, ki so ga pravzaprav sestavili prav oni sami. Nato pa so skozi celo leto potekali razgovori o prebranih knjigah, pisateljih, glavnih junakih, najzanimivejših dogodkih. Pri tem ni manjkalo tudi kritičnih pripomb o prebrani knjigi, čeprav navdušenje in odziv naših učencev ni bil tako zelo velik, kot smo želeli, saj se jih je prijavilo le 40, smo bili nad končnim rezultatom kar presenečeni. Do konca tekmovalnosti je vztrajalo kar 25 dijakov, ki so si pridobili bronasto bralno značko z likom Bena Zupančiča. En učenec pa je s svojo prizadevnostjo prekosil vse ostale, saj je v tem letu osvojil obenem z bronasto še srebrno značko.

Vsem tem tekmovalcem smo značke razdelili na slovesnosti, ki je bila v sredo 10. junija 1981, v kinodvorani izobraževalnega centra. Poleg tekmovalcev in njihovih sošolcev so se našemu vabilu odzvali še: vdova pisatelja Bena Zupančiča Stana Zupančič, pisateljova sestra

Kristina Zupančič in dolgoletna predsednica Zveze bralnih značk Slovenije Petra Dobrila.

Posebno pa smo bili veseli, da se je našemu povabilu odzvala tudi igral-ska skupina iz gimnazije Josipa Jurčiča v Stični.

Po pozdravnem govoru direktorja IC tovariša Premelčja je o pomenu in razvoju tekmovalnosti za bralno značko spregovorila Petra Dobrila.

Morala bi tudi omeniti njeno misel, kaj pravzaprav je bralna značka: »To ni značka, to je odlikovanje, ki si ga je vsak tekmovalec pridobil sam s svojo delavnostjo«. Prav gotovo bo ta stavek še dolgo odmeval med tekmovalci.

Kulturni del slovesnosti je imel dve točki. V prvi je učenec 1. d razreda Jure Smole imenitno, s tankim poslušom in občutkom prebral odlomek iz knjige Bena Zupančiča Golobnjak.

V drugi točki pa so se proslavili dijaki stiške gimnazije. Z malenkost-

nimi rekviziti so ustvarili podobo krčme pri Obrščaku in čudovito pričarali v njej tiste znamenite junake iz Jurčičevega Desetega brata, ki ga je v igri predstavil pisatelj sam. Vendar pa to ni bilo vse. V tednu od 8. do 15. junija je bila v šolski avli tudi razstava »Od fotografije do bralne značke«. Ta je predstavila še zakulisno delo, ki ga zahteva tekmovalnost. Ker se nismo odločili za že priznano in narejeno osnovnošolsko značko ampak za novo in še neizdelano, smo v tem letu ob samem tekmovalstvu morali poskrbeti še za njeno tehnično izvedbo. Tako smo morali priskrbiti fotografije Staneta Jarma iz Kočevja pokojnega pisatelja Zupančiča, nato angažirati akademskega kiparja, ki je sliko modeliral v reliefno podobo (mavčni relief) in ne nazadnje poskati še izdelovalca značke Silva Cankarja iz Tacna, ki je izdelal orodje in tudi značko. Vse to je zahtevalo tudi precejšnje materialne stroške (približno tri stotine milijonov).

Upamo, da bodo naši učenci, vabljeni pa so tudi mladinci in ostali, ki jim je dobra knjiga pri srcu, znali ceniti to, kar jim šola (družba) nudi in daje ter se bodo odzvali našemu tekmovalstvu.

Želimo pa tako spodbuditi tudi druge, da se nam pridružijo in z nami tekmujejo.

D. Fischinger

Povabljeni: dolgoletna predsednica Zveze bralnih značk Petra Dobrila, sestra Bena Zupančiča Kristina Zupančič in njegova žena Stana (Foto: F. Rihtaršič)

Podelitev bralnih značk Bena Zupančiča učencem izobraževalnega centra (Foto: F. Rihtaršič)

Vsako delo je odgovorno

Na žalost se dogaja, da ljudi predstavljamo šele tedaj, ko kaj dosežejo ali dobijo kakršnakoli priznanja. Srečujemo jih vsak dan, poznamo jih, kljub temu pa vemo o njih zelo malo.

Podobno je tudi z Milo Grundnerjevo, za katero lahko mirne duše rečemo, da jo poznamo vsi v tovarni. Kako je tudi ne bi, saj že vrsto let — točneje od 23. januarja 1973, dela pri sprejemu novih delavcev. Vrsta delavskih knjižic je že šla skozi njene roke. Nekateri so ji jih oddali, nekateri so jih vzeli. Ostali so obrzali ljudi, ki si jih je bolj zapomnila, in spomini. Sto ljudi — sto čudi, bi rekla tovarišica Mila, skoraj toliko je tudi raznih doživljanj. K sreči pa je vedra in prijazna in se ne ustraši tudi včasih že skoraj nasilnih prosilcev službe. Zelo dobro tudi obvlada srbohrvatski jezik, tako da glede tega ne prihaja do nepotrebnih nesporazumov. Vsem delavcem, ne glede na izobrazbo, je pripravljena pomagati in svetovati, ne prenese pa ošabnih in vzvišenih nastopov posameznikov. S takimi kaj hitro opravi. To je torej na kratko tovarišica Mila, kadrovik v skupnih službah, konec maja pa ji je bila zaupana tudi ena pomembnih funkcij — predsednik SIS za zaposlovanje občine Ljubljana — Šiška.

V Litostroju je tovarišica Grundnerjeva zaposlena od leta 1970. Do leta 1973 je bila referent za izobraževanje. Delo z ljudmi jo veseli, čeprav je pogosto tudi zelo utrujajoče. Najtežje je bilo prva leta, saj je bila pri svojem delu bolj ali manj prepuščena sami sebi, ni bilo nikarkršnih pravnih aktov o delovnih razmerjih. Stvari so se precej izboljšale s sprejemom zakona o združenem delu, še bolj pa po izidu zakona o delovnih razmerjih.

Letošnje in lansko leto pa sta spet precej zaostrišla njeno delo, saj smo sprejeli zakon o omejevanju zaposlovanja. Naše potrebe so sicer trenutno večje, vendar le po specifičnih kadrih. Najtežje je dobiti rezkalce, kovače in podobne pokli-

Kdo je ne pozna? Vedno prijazna in ustrezljiva — tovarišica Mila Grundner.

ce. Ob tem pa je potrebno spoštovati tudi kadrovske dogovor o zaposlovanju — o minimalnih standardih. Lansko leto smo zahteve tozda TVN po številu in profilu delavcev dosegli, tovarišica Mila pa upa, da bomo lahko izpolnili tudi letošnje zahteve tozda PPO.

Zanimiv je morda podatek, da pride povprečno na mesec v Litostroj tudi po 50 do 60 delavcev, ki iščejo službo. Največ jih je ob začetku tedna, sicer pa jih je največ jeseni in pozimi — to je od septembra do februarja. Vmesno vrzel izpolnijo naši učenci, ki se začnejo zaposlovati julija. Na žalost pa nam te mlade in strokovno izsolane delavce kaj kmalu »pobere« vojaščina. Veliko bolj opazni in za proizvodnjo boleči so številčno strnjeni odhodi v JLA, kot pa vračanje posameznikov iz vojske.

Sprejem novih delavcev poteka na podlagi letnih potreb tozdov, na žalost pa se tozdi teh svojih planov ne držijo najbolj. Tako kot prihajajo, pa delavci seveda tudi odhajajo. Vzroki so različni — zaradi nizkih

osebnih dohodkov (največ v letih 79 in 80), zaradi težkih delovnih pogojev, najmanj pa zaradi slabih odnosov. Največ odhodov je bilo doslej iz metalurških obratov, kjer so pogoji težki, nagrajevanje nekvalificiranih delavcev pa je še vedno sorazmerno slabo.

Ob tem delu pa tovarišica Grundnerjeva vodi tudi dve zajetni knjigi o bolniških staležih in sodeluje z našo ambulanto, vsak petek pa jo lahko vidimo, kako hiti po tovarni z enega sestanka na drugega. To so redni petkovi sestanki komisije za medsebojna razmerja delavcev, ki se jih po službeni dolžnosti udeležuje tudi ona. Ob tem pa je tudi redni tretji član strokovnih skupin, ki spremljajo delo novospregletih delavcev v poskusnem obdobju. Zato ob petkih ni sprejema novih delavcev, čeprav je tovarišica Mila tudi že naredila izjeme. Pač razume, da delavec, ki je prišel od daleč, ne more čakati tri dni v Ljubljani, da bi izvedel, kako in kaj bo z njegovo službo.

Veliko upanja vlaga v bodoče kadrovice, ki bodo delali v tozdi v tovarni. Zaenkrat imamo le dva in enega pripravnika, ko pa bodo zaposleni povsod, bo delo lažje, pa plani realnejši.

Energični kot je, ni nenavadno, da so tovarišici Grundnerjevi zaupali tudi veliko pomembnih družbenopolitičnih funkcij. Bila je že sekretar osnovne organizacije ZK, predsednik delavske kontrole Litostroja, predsednik blagajne vzajemne pomoči delovne organizacije, še pred uvedbo delegatskega sistema pa je bila tudi član občinske komisije za družbeno aktivnost žena Šiške, po formiranju delegatskega sistema pa je postala delegat združene delegacije krajevne skupnosti Litostroj. Večkrat je bila delegirana tudi v skupščino SIS za izobraževanje občine Ljubljana — Šiška. Ker se je na tem področju aktivno udeleževala in ker se tudi poklicno ukvarja s to problematiko, sploh ni čudno, da so jo predlagali za predsednika SIS za izobraževanje in jo konec maja

tudi izvolili. Preveč je vseh funkcij, da bi jih našli, gotovo pa so odraz zavzetega dela in posle angažiranosti. Na vprašanje, katera se ji je zdela najodgovornejša, se je kar nasmehnila in resno odgovorila: »Vsaka. Vsaka funkcija je zahtevna in jo moraš odgovorno opravljati. Vesela sem uspehov, ki smo jih kot delegati dosegli, ob kakršnikoli funkciji pa želim opravljati dobro tudi svoje poklicno delo. Ne želim, da bi na račun enega trpelo drugo delo, zato skušam čim bolj usklajevati čas in delo. Ta funkcija, ki sem jo zdaj dobila, se bo morala mojemu delu podrediti v toliko, da bo zanj čas šel po 10. uri. Do takrat moram biti v tovarni, saj je tedaj največ delavcev, ki prihajajo zaradi službe. Potem si bom čas lažje utrgala. Temu primerno bodo potekali tudi naši sestanki na občini. V prvi vrsti bodo kratki, z jedrnatim dnevnim redom in z dobro pripravljenim gradivom. To nam bo zagotovilo, da bodo kvalitetni, učinkoviti in kratki. In raje imam dva taka sestanka, kot enega dolgega in že zaradi tega brezplodnega. Doslej sem čutila precejšnjo odgovornost prav pri moji funkciji v zboru združenega dela, to pa predvsem zaradi zelo obsežnih materialov, ki jih je bilo treba temeljito preučiti in potem razložiti drugim. Delo smo si vedno delili, da je bilo lažje, kljub temu pa je to še vedno precejšnja obremenitev. Tehne in utemeljene pripombe namreč lahko pogosto vplivajo na boljše delo, marsikatera odločitev pa gre lahko čisto mimo nas. In takih stvari se najbolj bojim.«

Funkcija predsednika SIS za zaposlovanje pa bo v veliki meri lahko pripomogla tudi njenemu poklicnemu delu. Bolje bo obveščena ona in bolje bo lahko obveščala zainteresirane v naši tovarni.

Kaj še za konec? Veseli nas, da je bila tovarišici Grundnerjevi zaupana tako pomembna funkcija, saj kaže na to, da njeno delo poznajo in cenijo tudi drugi. In želimo ji, da bi jo opravljala kar najbolje in s čim manj težavami. To pa ji bo na podlagi vseh dosedanjih izkušenj in z zavzetostjo, ki je zanj značilna, gotovo tudi uspelo.

M. M.

ZAČELI SMO AKCIJO »MLADI DELAVEC-SAMOUPRAVLJALEC«

V težnji, da se poveča produktivnost dela, da se zmanjša nedisciplina, predvsem pa, da mladega delavca v združenem delu spodbudimo h koristnejšemu izpolnjevanju pravic in dolžnosti samoupravljalca, smo na koordinacijskem svetu ZSMS Titovi zavodi Litostroj podprli spodbudo za izvajanje akcije »Mladi delavec-samoupravljalac«.

Na skupnem sestanku predsedstva z vodji stroškovnih mest in predstavniki družbenopolitičnih organizacij smo se dogovorili o konkretnem poteku akcije v tozdu Obdelava. Kandidate bo predlagalo predsedstvo osnovne organizacije ZSMS, oziroma po enega kandidata predlaga vodja stroškovnega mesta. Mladi delavci-samoupravljalci bodo ocenjeni po naslednjih osnovnih točkah:

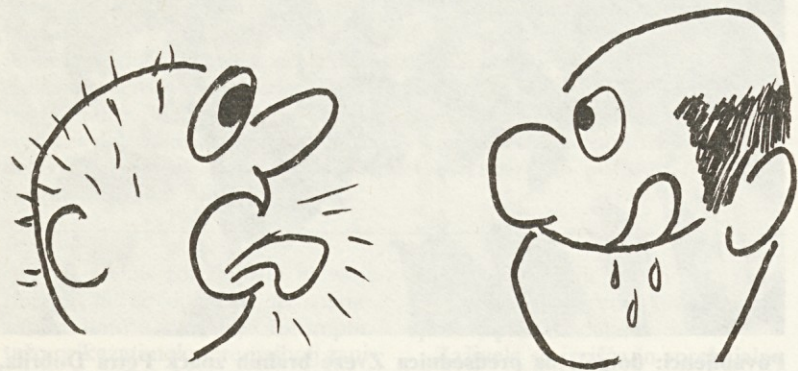
- kvaliteta dela,
- kvantiteta dela,
- splošna disciplina,
- tehnološka disciplina
- medsebojni odnosi,
- aktivnost v OD ZSMS,
- aktivnost v DPO in organih samoupravljanja.

Akcija je trajnega značaja, kandidati pa se ocenjujejo vsako četrtnetle. Razglasitev zmagovalca je na dan mladosti 25. maja. Ocenjevalni odbor je v našem tozdu sestavljen iz vodij stroškovnih mest in vodij družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter šteje 15 članov.

Ker vemo, da je mladinska organizacija tozda Obdelava ena najštevilnejših in da je v tako številčni osnovni organizaciji težje zainteresirati mlade za aktivnost, lahko upamo, da bo dobro pripravljena in stalno vodena akcija »Mlade delavce-samoupravljalce« prispevala k večji in zavestnejši aktivnosti mladih delavcev, predvsem v proizvodnji.

M. Rusič

Eni tako ... drugi drugače

OB MATEVŽU S KISLIM ZELJEM...

Vsak pedagog ve, da je pohvala za pravilno vzgojo prav toliko vredna in potrebna kot graja. Zato se mi zdi prav in potrebno, da za »vzgojo« našega tozda ZSE kdaj rečemo tudi kako pohvalno besedo. Vse preveč namreč našo vsakodnevno malico le kritiziramo, medtem ko ponavadi siti in zadovoljni kuharjem in servirkam kar pozabimo dati zaslužen priznanje.

Da bom napisal ta članek, sem se odločil oni dan, ko sem se obližoval in trepljal po napetem trebuhu, potem ko sem postrgal še zadnje sledi matevža, ki je bil s kislim zeljem prav slasten, s prekajenim mesom pa sem imel tedaj tudi srečo, saj sem dobil kar lep kos. Čeprav sem vedel, da se bo nabralo že kar preveč kalorij, sem zraven pojedel še cel kos kruha, saj je bil ves svež in še toplel, da je kar hrustal.

Malo sem še postal (ne posedel, saj je bilo v obdelovalnici, kjer ni stolov), da si odpočijem od obilnega obroka in se spomnil svojega prvega srečanja z litostrojso restavracijo... Bilo je še v študentskih časih in gledali smo na vsak dinar. Kot običajno smo šli kositi v restavracijo Triglav, ko se je prijatelj spomnil, da je najcenejša hrana v Ljubljani v litostrojki restavraciji. To bo pa za nas. Kar na avtobus smo zavili, pa v Šiško! Res je bilo najceneje, pa tudi dovolj okusno za tisti dinar. Nič nas ni motilo, da je bila žlica aluminijasta, važno je bilo, kaj je na njej. Pozneje sem še večkrat prišel iz mesta na Djakovicevno na kosilo, bodisi s kolesom ali avtobusom...

Glasba je utihnila in kolcnilo se mi je, zato sem se vrnil na delo. Spotoma sem še premišljeval, da smo Litostrojčani s svojo prehrano med delom lahko kar zadovoljni. V mnogih organizacijah je hrana regisirana le deloma in je treba vsakič nekaj odšteti tudi iz lastnega žepa. Ponekod imajo na voljo le sendviče, francoske solate in kumarice, druge pa še tega ne. Pri nas pa lahko z boni ves mesec ješ »zastonj« tople malico. Kaj malico! Včasih je to že pravo kosilo: dušena govedina, testenine, solata; ali pa ocvrta riba, krompir, solata, sadje. In običajno je hrana prav okusna in tudi postana ni. Kruh v obdelovalnici je ponavadi še toplel. Delavci v »novejših restavracijah« (SERVIS, TVN) imajo tudi prav lepo urejeno okolje, stoli in mize v PPO so npr. takšni kot v Levu...

Da bi pregledal še zadnjo senco dvoma v »solidnost« ZSE sem zavrtel telefon in preveril še finančno plat zadeve. Izbral sem si restavracijo, ki sta v Ljubljani znani kot najcenejši: Delavski dom in samopostrežno restavracijo Triglav. Dunajski zrezek s krompirjem stane v prvi restavraciji 92 din, v drugi pa 56 din. Če upoštevamo, da pri nas enako hrano dobimo za en bon, ki je vreden 42 din, vidimo, da TOZD ZSE s tem ne more ravno obogateti. Res je sicer, da si za isti bon lahko izberemo

NEKAJ PIKRIH (A RESNIČNIH) O MALICI

Že nekaj časa se pripravljam na pisanje tega članka, kaže pa, da se mora zbrati kar več stvari »na kup«, da človeku rahlo prekopi. Torej tisto zadnjo kapljico je prilil naš majski in junijski jedilni list, objavljen v 37. številki Internih informacij. Ko ne bi bili zraven jedi napisani datumi, bi mirne duše lahko prisegla, da smo sedaj nekje sredi zimskih mesecev, saj še vedno malico ričet, joto, matevž s kislim zeljem, fižolovo juho in tako naprej. Na vrtovih pa je vse polno solate in druge spomladansko — poletne zelenjave, ki smo jo težko čakali vse prejšnje mesece. Kaže pa, da si je TOZD ZSE nabavil toliko ozimnice, da je bo dovolj še vse poletje. Na žalost pa smo že v dokaj vročem poletju in hladnejših dni kljub našim »vročim milicam« ni moč pričakovati.

In ko že takole veselo dobivamo ričet s prekajenimi rebrci, se pri malici prav začudeno vprašamo, kje je vendar na njih meso. Vsak je namreč lahko opazil v krožniku ričeta le nekaj dolgih kosti, meso pa je bilo z rebrci dobesedno obrezano. Bilo ga je pravzaprav le toliko, da sta se tisti dve kosti držali skupaj. Kuharica pa je na vprašanje, kje je meso, vsa razburjena in razkačena odgovorila: »So bili pač suhi prašiči!« Čudno, da so takole nenavadno »podhranjenim« prašičem sploh zrastle tako dolge kosti!

Nekaj podobnega se dogaja tudi z malico, ki jo dobivamo na okencu poleg samopostrežne linije. Od tam prihajajo vsak dan manjše polovice klobas in vedno manjše hrenovke. Tiste polovice klobas z dvema kosoma kruha, jogurtom in gorčico pa seveda ne stanejo toliko, kot redni topli obrok. V stabilizacijska prizadevanja so verjetno vključene tudi hrenovke, ki so jih neki dan dajali samo polovico. Skoraj sem obdolžila sodelavko, da mi je že po poti pojedla polovico hrenovke in sem ji kar težka verjela, da so res delili samo polovice. Vendar pa sem ji na podlagi vseh drugih (slabih) izkušenj morala verjeti. Rada bi sodelavce opozorila tudi na to, da se kosa pečenke ali kakšnega drugega mesa res ne plača vzeti posebej, saj je tisti zrezek s kruhom (če ga slučajno dobiš zraven) toliko vreden, kot cela topla malica.

Pa še ena zadevščina mi vsako dopoldne dvigne krvni pritisk. To so pladnji za malico, ki jih delavke restavracije bolj ali manj umazane zlagajo na kup, tako da so mastni zgoraj, spodaj in ob robu. Velikokrat pa so na njih še prav veliki in vidni kupi hrane, mastni in slabo obrisani pa so vsi po vrsti.

tudi hladno malico, ki gotovo ni vredna 42 din, toda to je že stvar naše odločitve. Verjetno da tisti, ki žuli kruh s pašteto, pač delno »sofinancira« onega, ki se masti z ocvrtim piščancem in krompirjevo solato.

Zatorej še enkrat pogledjmo v Interne informacije, kako pester mení nas čaka za naslednji mesec in si obkrožimo tisto, česar na noben način ne smemo zamuditi. Pa dober tek!

Anton Tomažič

Toliko časa že nismo pisali o naši malici, da ne moremo mimo malice za bone. Tu so se stvari premaknile le v toliko, da pakete lahko dobimo malo redneje kot prej in da jih delijo v predverju restavracije (in ne več tako kot prej v bifeju).

Že nekaj časa pa imam shranjene podatke o neki šunki, ki je do skrajnosti razjezila nekega tovariša v tozdu IRRP. Ta sodelavec je hotel priti stvari do dna in je ugotovil, da bi za šunko, katere vrednost v bonih pri nas znaša 760 dinarjev, plačal v trgovini le 316 dinarjev. Velika razlika, ali ne? In je tudi prav gotovo ne bi dobil kar v 5 (PETIH) koščkih! V njegovem imenu sprašujem, po koliko je šunka za bone?

Sicer pa sem tudi sama ravno v zadnjem času opazila spremembe v skrivnostnem paketu, ki ga pred prevzemom ne dovolijo odpreti. Ob dveh okroglih rdečih sirih je natančno pol manj čajne (ali kakršna že je) salame. In tudi ta je bila v dveh obrezanih koščkih. Mislim pa, da skladno s porastom cen raste tudi vrednost bonov, saj bi po tej logiki morali že nekaj časa dobivati le po polovico krožnika jote!

Splošna ugotovitev bi torej bila, da smo pri naši dopoldanski prehrani vsaj do neke meje prikrajšani. Vsem pa je znano (ali pa bo to odslej), da imamo v tozdu ZSE zaposlenega tudi živilskega tehnologa, ki sestavlja (raznovrstne?) jedilnike in skrbi za kakovost in količino prehrane. Rezultati njegovega dela pa na žalost niso vidni nikjer.

M. M.

8.6.	Ričet s prekajenim mesom	Dušena gove testenine, sc
9.6.	Matevž, kisló zelje, prekajeno meso	Ričet s prek
10.6.	Boranja z mesom, slan krompir	Matevž-kisló prekajeno m
11.6.	Fižolova juha z mesom	Boranja z m slan krompi

Skrinjice čakajo

Pred nekaj leti smo na več mestih v tovarni obesili lesene skrinjice z napisom **Dopisujte v časopis Litostroj**.

Akcija žal ni rodila velikih uspehov in zdi se, da je poziv naletel na gluha ušesa.

Saj ne, da bi skrinjice ostale prazne! Nasprotno: pobiralec ima vsakih štirinajst dni, ko jih pregleduje, kar precej dela, saj ljudska domišljija ne pozna meja. Vse mogoče — od knjižic za zbornice delavcev in Sportskih novosti preko (uporabljenih) žvečilnih gumijev in cigaretnih ogorkov, od odtrganih gumbov in polomljenih glavnikov so nado- budni »dopisniki« uspeli stlačiti skozi ozko režo skrinjice. Vsega se najde na pretek — najmanj pa dopisov za časopis!

Resnici na ljubo je treba pripomniti, da ima pobiralec največ dela s čiščenjem skrinjic v tozdi OBDELAVA in SERVIS še posebno pa v PZO.

Verjetno bi bile odveč besede, s katerimi bi skušali vplivati na kulturo zgoraj opisanih »dopisnikov«, saj je vprašanje, če bi jih upoštevali in odslej svoje »izdelke« odlagali tja, kamor spadajo — v koš za smeti. Po drugi strani pa tudi njihova dejanja niso tako tragična, saj okolja ne onesnažujejo, ker se pač ne vidi, kaj je v skrinjicah. Vsekakor bi bilo še slabše, če bi odpadke odvrgli kar na tla...

S pozivom bi se raje obrnili na tiste, ki doslej niso še ničesar vrgli v skrinjico z napisom **Dopisujte v časopis Litostroj**. Radi bi jih opozorili, da namen skrinjic ni omejen na njihov naslov — to je le na članke za časopis. Skrinjice naj bi bile tudi ena od metod izboljšanja pretoka informacij v vseh smereh. Uredništvo, ki skrbi za skrinjice, zagotavlja, da noben resen prispevek ne bo ostal brez

Muhasta bela žogica

Za nami je spomladanski del sezone 1980/81, torej čas, ko pregledamo aktivnost in uspehe rekreativne dejavnosti naše sekcije. Ko oglejemo rezultate svojega dela, ne moremo mimo dejstva, da je bil spomladanski del uspešnejši po razgibani dejavnosti kot po doseženih športnih rezultatih.

Glavni vzrok, da smo imeli slabše športne uspehe je ta, da so bili tekmovalci slabše pripravljeni kot v prejšnjih sezonah pa tudi, da v vrste rekreativcev prihaja vedno več kvalitetnih igralcev, ki so prenehali z aktivnim tekmovalcem, zato je konkurenca v naših vrstah vedno hujša. Razveseljivo pa je dejstvo, da se je v zadnjem času zanimanje za to športno rekreacijo močno povečalo, saj je dvorana s sedmimi mizami v času redne rekreacije, ki je vsak ponedeljek od 20. do 22. ure, polno zasedena. Najboljši tekmovalci preizkušajo svoje znanje tudi na raznih tekmovaljih, ki smo jih v tej sezoni imeli kar precej. Naštetimo le najvažnejša:

Naša prva ekipa je letos prvič tekmovala v najkvalitetnejši ljubljanski trim ligi, vendar brez uspeha, zasedli smo zadnje mesto med desetimi ekipami, zato bomo v naslednji sezoni tekmovali v nižjem razredu. Nič bolje se ni godilo tudi z našo ekipo, ki je v drugi ligi zasedla med 13 sodelujočimi 11. mesto.

V aprilu smo organizirali ekipno in posamezno prvenstvo DO Lito-

stroj. Na tem tekmovanju je sodelovalo 15 ekip iz 10 temeljnih organizacij združenega dela in 3 tekmovalcev. Pri ekipah je zmaga TOZD IRRP I., pri posameznikih pa dipl. ing. Slobodan Nišavić, profesor fizike v našem izobraževalnem centru.

Rezultati:

ekipno polfinale:
TOZD IRRP II. : TOZD ICL 2:1
TOZD IRRP I. : TOZD PUM 2:0
ekipno finale:
TOZD IRRP I. : TOZD IRRP II. 2:0
ekipno za 3. mesto
TOZD PUM : TOZD ICL 2:1
končni vrstni red ekip:
1. mesto TOZD IRRP I.
2. mesto TOZD IRRP II.
3. mesto TOZD PUM
4. mesto TOZD ICL

posamezno polfinale:

Nišavić : Šabec 2:0

Petronijević : Pahor 2:0

posamezno finale:

Nišavić : Petronijević 2:0

posamezno za 3. mesto:

Pahor — Šabec 2:0

končni vrstni red posameznikov:

1. mesto — Nišavić
2. mesto — Petronijević
3. mesto — Pahor
4. mesto — Šabec

Od 11. do 13. aprila smo se v športni hali na Kodeljevem udeležili 9. Kajuhovega memoriala. To tekmovanje spada po udeležbi med najštevilnejše v Jugoslaviji. Tokrat je tekmovalo preko 500 igralcev in igralci iz 88 osnovnih organizacij iz Jugoslavije in iz zamejstva. Litostroj sta zastopali dve ekipi in 5 igralcev. V konkurenci delovnih organizacij smo delili 5. do 8. mesto, kajti v četrtfinalu nas je izločil kasnejši zmagovalac — ekipa Gradisa iz Ljubljane s 3:1. Druga naša ekipa pa je bila izločena v osmini finala. Med posamezniki je vidnejše mesto dosegel le Ljubo Petronijević, ki je delil 9. do 16. mesto, v osmini finala ga je izločil Italian Coceani. Prvo mesto je osvojil Knežević iz Sloge med ekipami pa je bila prva ekipa Gradisa.

Od 15. do 17. maja smo se v Zagrebu udeležili 6. tradicionalnega turnirja "Bratstvo in enotnost 81". Turnir, ki je bil pod pokroviteljstvom Zveze sindikatov Jugoslavije, ima poleg športno-rekreativnega, tudi družbenopolitičnega značaja, ker zbližuje ljudi vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

V veliki športni hali je tekmovalo okrog 80 ekip s preko 250 tekmovalci iz vseh republik in pokrajin. Bila je to veličastna manifestacija vseh delovnih ljudi Jugoslavije v namiznem tenisu. Vzdušje, kakršnega vidiš samo na svetovnih prvenstvih, saj smo hkrati igrali kar na 24 mizah. Ekipa se bile razporejene v skupini od 3 do 5, kjer je vsaka ekipa igrala z vsako, zmagovalci skupin pa so tekmovali v zaključnem tekmovanju. Med temi je bila tudi naša ekipa, saj smo v svoji skupini med petimi ekipami zasedli 1. mesto brez poraza. Žal pa smo v zaključnem tekmovanju naleteli na zagrebško Kemikalijo, ki nas je premagala s 3:2. Uvrstili smo se med 16. in 24. mestom. Pri posameznikih je imel več uspeha le Ljubo Petronijević, ki je v končni razvrstitvi delil 5. do 8. mesto.

R. Šabec

»DELAJMO, KOT DA BO STO LET MIR,
IN PRIPRAVLJAJMO SE, KOT DA BO JUTRI VOJNA.« (TITO)

Ob dnevu civilne zaščite

20. junij je dan civilne zaščite, katere vloga in pomen nista velika samo v primeru vojne, ampak tudi v miru predvsem ob naravnih in drugih večjih nesrečah, na primer ob potresu. Civilna zaščita s svojimi humanimi dejanji rešuje življenja in skuša omiliti posledice nesreč.

Tudi civilna zaščita v naši delovni organizaciji se zaveda svoje odgovorne naloge. Vsi njeni obvezniki, organizirani v specializirane enote, so dobro usposobljeni za opravljanje dolžnosti in vedno v pripravljenosti. V maju smo v naši delovni organizaciji in v šišenski občini izvedli več vaj družbene samozaščite.

20. maja je v okviru vaje Industrijskega gasilskega društva Litostroj sodelovala gasilska enota civilne zaščite, in sicer 2. oddelek (hidrantni priključek — ženske) in 3. oddelek (spustnica ter ena ekipa prve medicinske pomoči).

V torek, 26. maja v popoldanskem času so imele večjo vajo tehnično reševalna in gasilska enota ter enoti prve medicinske pomoči in radio-biološko-kemične zaščite. Naloge za vajo so enote dobile od štaba, ko-

mandirji enot pa so morali izdelati podroben načrt vaje. Kljub temu, da je ta dan deževalo, so vaje potekale nemoteno.

Gasilska enota je izvedla vajo na režijski mizarni, kjer je zaradi lesa možnost požara večja, pa tudi ogenj se lahko zelo hitro razširi. Enota za radio-biološko-kemično zaščito si je ogledala vse kopalnice po tozdih, da bi ugotovila, kako jih uporabiti za dekontaminacijske postaje. Ogledali so si tudi opremo v skladišču civilne zaščite v Litostroju. Tehnično reševalna enota je imela nalogo, da reši delavce iz II. nadstropja upravne zgradbe, ker je stopnišče zaradi potresa porušeno. Kljub manjšim težavam so montirali spustnico in po njej so se rešili vsi delavci.

Ekipa prve medicinske pomoči je imela nalogo, da skupaj z zdravstve-

nim osebjem najde ustrezno rešitev za namestitve večjega števila ranjenec v novi obratni ambulanti.

Dve ekipe enote prve medicinske pomoči sta se 30. maja udeležili tekmovanja, ki sta ga organizirala občinski štab civilne zaščite in občinske konference Rdečega križa Ljubljana-Šiška. Cilj tekmovanja ni izključno samo tekmovalen, ampak je poučilen tudi na množičnosti obnavljanja in razširitvi že pridobljenega znanja s tega področja. Prijavljenih je bilo 53 ekip z območja SO Ljubljana-Šiška. Prva ekipa naše civilne zaščite je zasedla 17., druga pa 11. mesto. Za sodelovanje so vsi udeleženci dobili priznanje.

SOLIDNI REZULTATI

V času od 11.—18. maja je med tozdi Litostroja potekalo tekmovanje v streljanju z zračno puško. Preizkušnji se je odzvalo enajst petčlanskih ekip. Tudi letos je potrdila premoč ekipa tozda IRRP, v kateri je nekaj odličnih strelcev. Tekmovalci prireditelja — IC — pa so osvojili drugo mesto. Ekipa učencev je tekmovala v konkurenci članov in zasedla solidno tretje mesto.

Rezultati ekip:

1. TOZD IRRP	817 krogov
2. TOZD IC	774 krogov
3. TOZD IC-učenci	752 krogov

Rekord prvenstva med posamezniki je dosegel Janez Mrkun s 189 krogi od 200 možnih, kar je za pet krogov bolje od prejšnjega rekorda Kužnika (TOZD OB). Drugo mesto je zasedel Miroslav Jagoš (TOZD PZO) s 177 krogi in tretje Ladislav Krošelj (TOZD NABAVA) s 175 krogi.

Prve tri ekipe in trije posamezniki bodo prejeli plakete.

Vsem čestitamo za dosežene rezultate in že sedaj vabimo na prvenstvo v letu 1982, ki bo morda že na desetmestnem strelišču v novi telovadnici.

J. Grom

NEVARNA DJAKOVIČEVA

Že nekaj let se vozim v službo s kolesom, kar je v poletnih dneh veliko prijetnejše kot z avtom, hitreje, pa tudi ceneje. S kolesom se vozi iz dneva v dan več ljudi. To je opaziti ne le po kolesarjih na cesti, temveč tudi po številu koles, »parkiranih« pred našim glavnim vhodom.

Z večjim številom kolesarjev pa se seveda večajo tudi nevarnosti. Posebej nevarno je ob dveh, ko gremo domov, saj se izpred tovarne vsuje cela reka ljudi, avtomobilov, avtobusov in seveda kolesarjev. Najlepše in najvarnejše so tiste ceste, ki imajo posebne kolesarske steze, naša Djakovičeva cesta pa je na žalost brez nje. Nedavno tega so pločnike na novo asfaltirali, nihče pa pri tem ni pomislil, da bi vsaj zgladili robnike in tako olajšali kolesarjem plezanje po pločnikih. Rob ceste je namreč včasih veliko prenevaren za vožnjo.

Deloma pomagajo kolesarjem stanovalci treh blokov ob Djakovičevi, ki dokaj strpno gledajo kolesarje, ko vozijo po njihovih dvoriščih — kljub temu pa se še vedno sprašujem, zakaj komunalno ali cestno podjetje ne namenja vsaj dela tako širokega pločnika kolesarjem?

M. M.

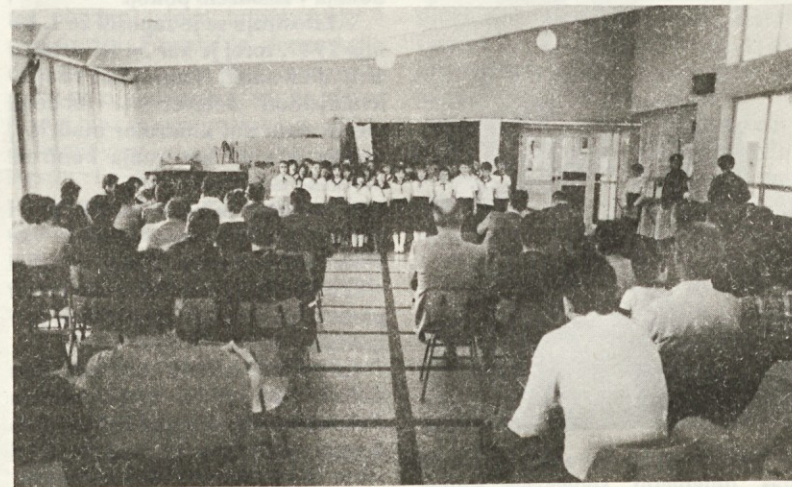
Gasilska enota CZ — hidrantni oddelek (ženske) na vaji pri Izobraževalnem centru (Foto: M. M.)

(O poteku tekmovanja bomo več spregovorili v naslednji številki.)

Štab civilne zaščite je spremljal potek vaj in je na svoji redni seji analiziral izvedbo vaj in tekmovanje ekip. Ocenil je, da so vaje v celoti uspele, prav tako tekmovanje, nekaj pomanjkljivosti pa bo pri nadaljnjem

delu treba odpraviti. Vsekakor je potrebno vaje in druge oblike usposabljanja organizirati še večkrat, kajti le-to je zagotovilo, da bodo v morebitni vojni ali naravnih nesrečah obvezniki civilne zaščite uspešno opravili svoje naloge.

B. B. in V. Š.

SPREJEM V ZVEZO KOMUNISTOV

V petek, 29. maja je bil v izobraževalnem centru Litostroj organiziran svečan sprejem kandidatov v vrste zveze komunistov. Istočasno so posamezniki za tridesetletno članstvo in delovanja prejeli spominska darila.

Na svečanosti so s prisrčnim kulturnim programom nastopali učenci osnovne šole Hinka Smrekarja, ki so mnogostevilne udeležence svečanosti prijetno presenetili z dobro izbranim kulturnim programom.

Sledil je krajši nagovor zbranim članom in kandidatom o pomenu nenehnega sprejemanja v vrste zveze komunistov. Le s takšnim načinom lahko zveza komunistov stalno obnavlja vrste in krepi akcijsko enotnost ter uspešnost uresničevanja nalog, ki stojijo pred člani zveze komunistov.

V nadaljevanju svečanosti je tovariš Jože Bučar, sekretar mestnega komiteja ZKS za Ljubljano, podelil članske izkaznice 36 novim članom ter izročil spominska darila tridesetletnikom za dolgoletno uspešno delo v vrstah zveze komunistov. Svečanost se je končala v prijetnem tovariškem vzdušju vseh udeležencev svečanosti, z besedami, da se prihodnje leto ponovno srečamo v tednu mladosti na podobni prireditvi.

M. S.

BOLGARSKI STROKOVNJAKI V LITOSTROJU

V torek, 19. maja je v Litostroj pripotovala skupina bolgarskih strokovnjakov tovarne »Balkanar« impex« iz Sofije, ki proizvaja viličarje. Bolgarsko skupino je vodil namestnik generalnega direktorja te tovarne Dimitrij Vladimirov, spremljali pa so ga še Čavdar Zaharijev — direktor izvoza, Ivan Ceanov — šef oddelka za zahodno Evropo, Georgij Stambolov in trgovinski predstavnik Bolgarije v Beogradu Venko Najdenov.

Bolgarske strokovnjake sta na pogovorih v Litostroju spremljala tudi Jurij Milatović — direktor tozda zunanje in notranje trgovine ter pomočnik direktorja blagovne skupine ljubljanske Metalke.

Goste sta sprejela direktor tozda TVN tovariš Stane Stalowsky in predstavnik tozda Prodaja tovariš Alfred Kramer.

V pogovorih je stekla beseda o možnostih sodelovanja Litostroja z bolgarskim proizvajalcem viličarjev, in sicer pri proizvodnji težkih viličarjev.

Precej pozornosti so v pogovorih namenili tudi možnosti kooperacijskega sodelovanja.

K. G.

ENA DOPUSTNIŠKA

Priprave na vajo (Foto: M. M.)

Dva načina reševanja ljudi z višjih objektov (reševanje z vrvjo in s spustnico)

Enota prve medicinske pomoči na tekmovanju, ki je bilo v osnovni šoli Rihard Jakopič (Foto: K. G.)

Tehnično reševalna enota CZ pri reševanju s spustnico iz upravne zgradbe (Foto: M. M.)

Zahvale

Svojim sodelavcem iz tozda PPO in tozda Montaža-žerjavi se najlepše zahvaljujem za lepo darilo in poslovice ob mojem odhodu v pokoj. Želim jim pa še veliko zdravja in uspeha pri delu.

Marija Šifer

Vsem sodelavcem, znancem in prijateljem se zahvaljujem za cvetje, spremstvo in sočustvovanje na poslovitvi mojega očeta Mira ZAKRAJSKA.

Mira Šček

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubljeneža, atija in zeta Ivana OPREŠNIKA, se iz srca zahvaljujem delovni organizaciji TZ Litostroj. Iskrena hvala za izraze sožalja, za vence in cvetje ter za tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala sindikalnemu pevskemu zboru Litostroj, litostrojski godbi in tovarišu Adolfu Straki za poslovice besede. Iskrena zahvala tudi njegovim najozjim sodelavcem in tozdu Obdelava za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Vsem in za vse še enkrat hvala!

Žalujoča žena Štefanija, hčerka Neni in tašča Marija

Ob smrti žene Romane MEDJA se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeno cvetje in izraženo sožalje, govornikom tovarišu Seliškarju, tovarišu Bazniku in tovarišu Sušteršiču pa za poslovice besede. Zahvaljujem se tudi pihalnemu orkestru Litostroj.

mož Miloš

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem in prijateljem za cvetje in izraze sožalja ob smrti moje mame Romane MEDJA. Hvala tudi litostrojski godbi!

Sin Zdenko

Ob smrti svoje sestre Romane MEDJA se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeno cvetje in izraženo sožalje

sestra Hema in brat Franci

Odšli so v pokoj

Pred kratkim je odšel v pokoj naš dolgoletni sodelavec Radoš KRULEJ. Že leta 1947 je vodil kadrovske politiko začetnega zaposlovanja, udeleževal pa se je tudi na kulturnem področju. Vodil je delo na rezkalnih strojih in postal pravi strokovnjak pri praktičnem vzgajanju kadrov na rezkalno-vrtalnih strojih. Kasneje pa je začel delati v montaži viličarjev in je kmalu prevzel planiranje in vodenje programa talnega transporta. Njegove izkušnje in vse njegovo delo so primer privrženosti našemu kolektivu. Zato mu sodelavci v Litostroju in v vsej tovarni želimo še veliko zadovoljnih in zdravih let ter se mu zahvaljujemo za življenjski prispevek pri ustvarjanju in razvoju naše delovne organizacije in še posebej tozda TVN.

V modelni mizani smo se v juniju priscno poslovili od našega sodelavca tovariša Jožeta ROMIHA, ki po dolgih letih službe v Litostroju odhaja v zaslužen pokoj.

V Litostroju se je zaposlil že 1. junija 1947, torej je kar 34 let delal in živel med nami. Najprej kot visokokvalificirani delavec — modelni mizar, nato kot kontrolor modelov, zadnja leta pa kot vodja kontrole modelne mizarne.

V svojem poklicu je bil pravi strokovnjak in odlični delavec. Vse svoje veliko znanje je rad razdal vsakomur, ki ga je prosil za nasvet ali pomoč. Med sodelavci je bil zelo priljubljen.

Ko sedaj odhaja od nas, mu želimo, da bi s svojo močno življenjsko silo še dolgo ustvarjal na drugih področjih in srečno živel zdrav in čil v krogu svojih domačih.

Sodelavci modelne mizarne

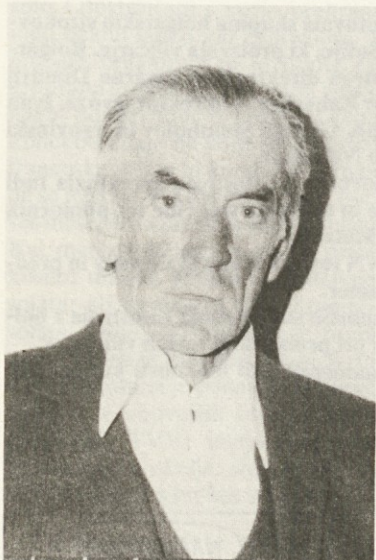

V aprilu je odšel v pokoj tovariš Jože TOMAŽIN, delovodja v topilnici livarne sive litine. Od 1953 leta je bil zvest Litostroju in je praktično vso delovno dobo preživel pri talilnih pečeh. Kot izkušen delavec je nekaj časa delal tudi na drugih odgovornih delovnih mestih v livarni.

Bil je priznan strokovnjak, ki je tudi vzgajal mlade delavce.

Prijatelji in sodelavci mu želimo, da si v zasluženem pokoji oziroma v drugi polovici življenja ustvari vse tisto, česar si doslej ni mogel.

Sodelavci

6. junija 1981 smo se pred odhodom v pokoj poslovili od tovariša Rudija MOHORČIČA, ki je bil zaposlen v tozdu OBDELAVA v planski operativi od leta 1963. Vestno in odgovorno je opravljal dela in naloge lanserja v lahki obdelavi na revolverjskih stružnicah.

V zasluženem pokoji mu želimo zdravja in vrsto zadovoljnih let!

Sodelavci

29. maja 1981 smo se v kisikarni poslovili od našega dolgoletnega sodelavca tovariša Franca PATETA, ki je odšel v zaslužen pokoj.

V Litostroju se je zaposlil 16. maja 1951 in je do leta 1966 delal kot kurjač v naši kurilnici. Nato je bil premeščen v kisikarno na delovno mesto strojnika, za kar se je dodatno strokovno usposobil in je delal tam do upokojitve.

V Litostroju je torej združeval delo 30 let in 15 dni. Svojo nalogo je opravljal vestno in strokovno.

Sodelavci in vodstvo tozda IVET se mu za njegov trud zahvaljujemo in mu želimo še veliko zdravih in srečnih dni.

Sodelavci TOZD IVET

Vinko SLOKAN je bil pred kratkim invalidsko upokojen z 22 leti delovne dobe, bil pa je tudi leto in pol v narodnoosvobodilni vojski. Delo v naši delovni organizaciji je združeval 16 let, bil je transportni delavec, varilec in nazadnje pleskar.

Kot najstarejši delavec v tem delu proizvodnega procesa je bil tudi najzvestejši in nikoli ni bilo težav z njim, kar pomeni, da je spoštoval navodila in dogovore in jih vestno izpolnjeval.

Ob odhodu v pokoj je sodelavcem zaželel, da bi gojili še pristnejše tovariške odnose, da bi se bolj zavzeto in odgovorno opravljal naloge v sicer izredno težkih delovnih pogojih, katerim pa se obeta svetlejša prihodnost.

Vinku želimo še veliko lepih in zdravih dni v krogu družine.

Sodelavci TOZD PZO

V SPOMIN

Spreletelo nas je, ko smo dne 15. maja zvedeli, da smo po nenadni, 10-dnevni bolezni, izgubili našo drago sodelavko Romano Medja, vodjo hitrega kemijskega laboratorija v TOZD PUM-LIVARNE.

Njena litostrojska matična številka 330 prča, da je bila med prvimi graditelji Litostroja. Pričela je leta 1948 kot 14-letna deklica in ostala Litostroju zvesta do konca.

Po redno končani metalurški industrijski šoli si je vse drugo znanje pridobila s študijem ob delu in ob družini. Postala je mojster in nato še tehnik v kemijski stroki.

S svojim znanjem in izkušnjami je obogatila številne mlade kadre: v laboratoriju je vzgojila vrsto dobrih laborantov, v izobraževalnem centru Litostroj pa je poučevala kemijo tudi kadre drugih poklicev.

Največji del znanja in moči je vgradila v hitri kemijski laboratorij, ki ga je preuredila in vodila več kot 20 let z velikim uspehom.

Hitrost in točnost pri delu sta bili njena posebna oblika. Počitka si zlepa ni privoščila; vsi smo jo poznali kot hitečo mravljico ali kot navito uro.

Delovala pa je tudi na družbeno-političnem področju, kjer je prav tako začela zgodaj kot mladinka. Kasneje je vseskozi aktivno sodelovala v mnogih komisijah in organih samoupravljanja.

Kljub delovnim naporom in občasnim težavam z zdravjem pa je bila vedra, nasmejana in optimistično razpoložena. V družbi je tudi nas spravljala v dobro voljo. Za stiske in težave drugih je vedno našla priscen odnos in toplo besedo.

Kot požrtvovalna sodelavka in kot čuteč človek nam bo tovarišica Romana ostala v trajnem spominu.

Sodelavci

Zahvale

Ob izgubi mojega moža Ivana CAFUTA se KSS in DSSSP najiskrejeje zahvaljujem za cvetje in izrečena sožalja poklicni gasilski enoti oziroma industrijskemu gasilskemu društvu pa za organizacijo pogrebnih svečanosti in častno spremstvo na zadnji poti. Godbi Litostroj hvala za žalostinke, hvala tudi članom industrijskih gasilskih društev ZPS—Metalne iz Maribora in Strojni tovarni iz Trbovelj. Sodelavcu Ivanu Kosu se zahvaljujem za tople besede ob zadnjem slovesu.

Žalujoča žena Marica in ostalo sorodstvo

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem tozda IVET za venec in sožalje ob smrti mojega očeta Janeza BUKOVCA.

Ivan Bukovec

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem v tozdu Prodaja za denarno pomoč in izraze sožalja ob smrti mojega očeta.

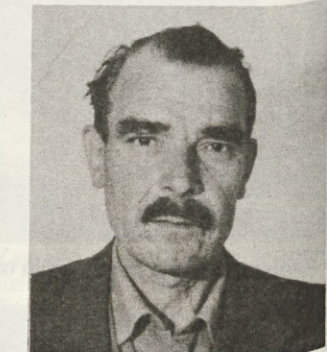
Marta Novak

V SPOMIN

Nikakor se nismo mogli sprigiti z žalostno novico, da nas je 51. letu starosti zapustil Ivan CAFUTA. V naši delovni organizaciji se je zaposlil leta 1953 — jeklolivarni je bil žarilec in je delo opravljal vse do leta 1969. Bil je moral iz zdravstvenih razlogov to delovno mesto zapustiti. Nato je delal v poklicni gasilski enoti najprej kot poklicni gasilec, nato gasilec šofer in nazadnje skupinovodja izmene. To delovno mesto je opravljal vse do leta 1978, torej ostalih 8 let. Ker ga je pestila težka bolezen, mu je opešal vid, zato je bil leta 1979 invalidsko upokojen. Pokoj je užival samo dve leti.

Bil je dolgoletni član litostrojskega industrijskega gasilskega društva, njegov poveljnik, opravljal je tudi tečaj za gasilskega častnika. Opravljal je tudi funkcijo poveljnika sektorja za industrijska gasilstva OGDZ Ljubljana—Šiška. Za svoje požrtvovalno delo v gasilski organizaciji je prejel številne gasilske odlikovanja. Tovariš Cafuta je bil med prvimi organizatorji srečanj gasilskih društev ZPS. Sodeloval je na vseh trobojih MM, STT in Litostrojem. Ob našega Ivana smo se poslovili 15. maja na dravljem pokopališču številni prijatelji, sodelavci in kot 90 gasilcev iz Litostroja, OGDZ Ljubljana—Šiška in IGD Metalne iz Maribora in Strojne tovarne Trbovelj.

Sodelavci poklicne gasilske enote in člani industrijskega gasilskega društva

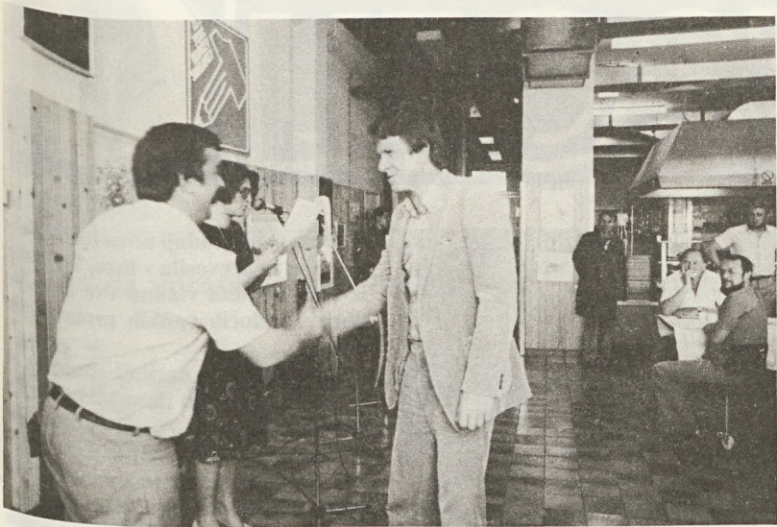
V SPOMIN

Po daljši bolezni je v enajstdeset letu starosti umrl Janez TRŠINAR, vratar v našem izobraževalnem centru. Tovariš Tršinar je delal najprej štiri leta v jeklolivarni, potem pa skoraj 24 let v izobraževalnem centru.

Delavci izobraževalnega centra smo izgubili dolgoletnega vestnega sodelavca. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

Ob smrti našega dragega moža in očeta Ivana KLINCA, ki smo ga pospremili na njegovo zadnjo pot 22. maja letos, se zahvaljujem sindikalni organizaciji tozda OBDELAVA za sožalje, za cvetje in za žalostinke pihalnega orkestra iz Ptuja.

Žena, sin in hčerka iz Zavrča pri Ptuj

Priznanja in značke akcije »Tisoč delavcev — sodelavcev« je v imenu novih dopisnikov prevzel predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Litostroj tovariš Pavel Stupnikar (Foto: M. M.)

Slovesni zaključek akcije

4. junija je bila v delovni organizaciji PAP zaključna slovesnost akcije Zveze sindikatov Slovenije »1000 delavcev — sodelavcev«. S tem se je končalo enoletno obdobje spodbujanja novih dopisnikov, ki so pisali članke z vseh področij dela in življenja v naših delovnih organizacijah. Akcije so potekale v vseh slovenskih občinah, ena najuspešnejših pa je bila v občini Ljubljana-Šiška. Po končnem seštevku imamo v Šiški okrog 340 novih dopisnikov, od tega v Litostroju kar 60. To so visoke številke, vanje pa so zajeti vsi delavci, ki so se s svojimi prispevki v lanskem letu prvič oglasili.

V občini Šiška je vodila akcijo komisija za informiranje in politično propagando pri občinskem sindikalnem svetu. Člani komisije so tudi pripravili značke in priznanja za

nove dopisnike ter organizirali zaključno slovesnost.

Podelitve priznanj se je udeležilo precejšnje število dopisnikov, gostje pa so bili predsednik odbora republiškega sveta ZSS za obveščanje in politično propagando tovariš Boštjan Pirc, predsednik Zveze sindikatov občine Ljubljana-Šiška tovariš Vukašin Lutovac, podpredsednik skupščine občine tovariš Karel Gornik in drugi.

Uvodoma je prisotne pozdravil tovariš Pirc, ki je na kratko opisal pomen in potek lanskega leta akcije ter poudaril vlogo informiranja v naši družbi. Povedal je, da je akcija dosegla svoj namen, kljub temu pa je treba delo nadaljevati, saj bo obveščanje doseglo svoj namen in cilj le, če bomo vanj vključeni v čim večjem številu. To pomeni, da moramo biti vsi čim popolneje vključeni v tokove obveščanja in odločanja. Ob koncu je tudi pohvalil uspehe akcije v naši občini in izrekel priznanje predsednici komisije Boženi Lasič.

V imenu delavcev delovne organizacije PAP je prisotne pozdravil tudi glavni direktor tovariš Stevo Reljič. Po dobrodošlici je povedal nekaj

besed o delu in poslovanju delovne organizacije, na koncu pa je prisotne pozval, da si tovarno tudi sami ogledajo.

Kulturni program, ki je sledil, je bil v glavnem sestavljen iz najboljših prispevkov novih dopisnikov ter iz prispevkov, ki smo jih poslali na tekmovanje za najboljšo literarno stvaritev v Kraljevo. Tam je dobila prvo nagrado pesnica Asta Malavašič, s katere deli smo se že imeli priložnost seznaniti v prilogi časopisa Združenih podjetij strojegradske (zaposlena je namreč v delovni organizaciji Metalna — obrat Senovo).

Precej je bilo tudi prispevkov iz Litostroja, ki so jih predstavili Dušana Kogoj, Anton Tomažič, Karel Gornik in Tone Erman. Prispevki so bili zbrani tudi v posebni mapi, ki so jo dobili vsi udeleženci srečanja.

Da celotna slovesnost zaradi velikega števila dopisnikov ne bi bila predolga, so priznanja za posamezne delovne organizacije prevzeli predstavniki sindikata ali uredniki glasil. Vseh organizacij je bilo štiriindvajset.

Za res vesel zaključek pa so na koncu poskrbeli še vojaki vojašnice Boris Kidrič, ki so zaigrali vrsto prijetnih skladb, ob katerih smo se lahko tudi zavrteli.

M. M.

Obrambni dan v IC

10. junija smo izvedli v izobraževalnem centru vajo pripravljenosti, kako ravnati ob nenadni nevarnosti zračnega napada in kako ukrepati, če bi do takega napada res prišlo. Preveriti je bilo treba usposobljenost vseh delavcev tozda in učencev, še posebej pa enote civilne zaščite učencev in tabornikov. Sodelovala je tudi enota gasilcev iz naše delovne organizacije.

Že nekaj let v izobraževalnem centru tudi sami skrbimo za svojo varnost in pomoč. V ta namen deluje enota civilne zaščite učencev. V letošnjem šolskem letu smo si ob tolikem številu učencev postavili nalogo, da delo te enote še okrepimo. Tako smo sklenili, da vsaka oddelčna skupnost (teh je 23) najprej sama poskrbi za svojo zaščito, vse skupaj pa skrbijo tudi za zaščito in pomoč vseh učencev oz. celotnega tozda. Vsak oddelek (razred) mora imeti dva učenca, usposobljena za gašenje, dva za nudenje prve pomoči in dva za reševanje iz ruševin. Hkrati, ko se usposobita po dva učenca iz vsakega oddelka za eno izmed navedenih nalog za svoj oddelek, pa delujejo vsi ti učenci iz vseh oddelkov tudi kot šolska skupina: ena za gašenje, druga za nudenje prve pomoči in tretja za reševanje iz ruševin. Tako je šolska enota civilne zaščite sestavljena iz teh treh delov. Vsak učenec v teh skupinah ima nalogo ukrepati v oddelku, kjer živi s součenci, ko je potrebno, pa tudi na šoli oz. centru kot celoti.

Vaja se je pričela z delom komiteja za LO in družbeno samozastito, ki je ukrenil vse potrebno. Ob alarmu so učenci in delavci hitro izpraznili šolska poslopja in dom učencev po vnaprej pripravljenem načrtu za take primere. Kmalu smo ugotovili, da so se zbrali v zelo kratkem času na zbornem mestu vsi — razen enega oddelka učencev, ki so ostali v II. nadstropju šolske stavbe, in skupine učencev, ki je bila zasuta v delavnicah. Izbruhnil je požar.

Takoj je ukrepala enota civilne zaščite učencev, pripravili so se tudi taborniki. Sledile so si vaje za vajo: "suho" gašenje požara, reševanje učencev in učitelja po spustnici iz II. nadstropja, reševanje zasutih učencev v delavnici, nudenje prve pomoči, ureditev ambulantnih šotorov, "mokro" gašenje požara s sodelovanjem enote gasilcev iz naše delovne organizacije.

Učenci so pokazali zelo dobro strokovno znanje in izurjenost, kar je brez dvoma tudi zasluga mentorja enote, učitelja tov. Franca Miheliča in njegovega namestnika — vzgojitelja tov. Igorja Grudna. Veliko so pomagali gasilci iz naše delovne organizacije. Učencem — članom civilne zaščite in tabornikom lahko mirno zaupamo. Njihova pomoč je bila učinkovita, če bi bila potrebna.

Učenci I. letnika so še ostali zunaj šole, ko so njihovi vrstniki po končani vaji nadaljevali s poukom.

Gasilci so jim pokazali gašenje z ročnimi gasilnimi aparati. Nato pa so imeli učenci I. letnika še vaje iz prve pomoči. Učitelji so jim bili součenci iz različnih oddelkov šole, ki so se za te vaje kot člani enote

civilne zaščite posebej usposobili. Najprej so ti učenci pokazali, kako nuditi prvo pomoč v posameznih primerih, nato pa so vadili vsi učenci.

Prav zadovoljni smo lahko z veliko stropnjo samostojnosti učencev pri vajah in z njihovim strokovnim znanjem v reševanju in nudenju prve pomoči. Toda že načrtujemo nadaljnje izpopolnjevanje doseženega in razširitev usposabljanja za ukrepanje v izrednih razmerah.

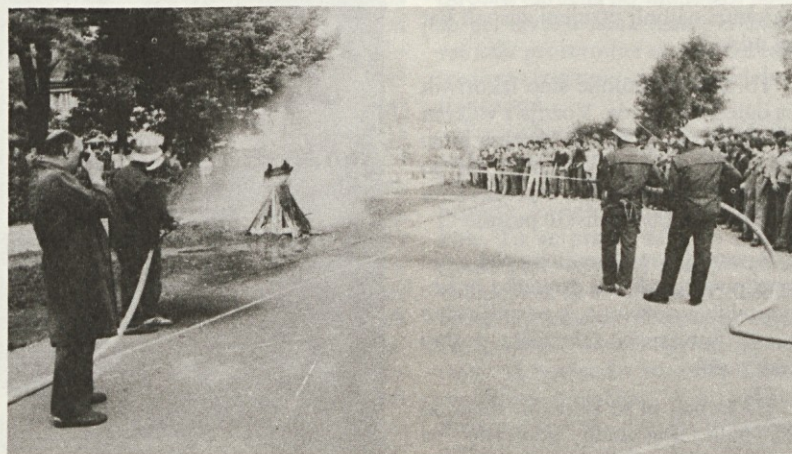
H. Premelč

Zatulile so šolske sirene. Tako se je začelo. Učenci in učitelji so hitro zapustili delavnice in učilnice in se zbrali na točno določenem mestu pred šolo.

Ekipe tabornikov je hitro postavila šotore. Ekipe prve medicinske pomoči pa so poiskale ranjene, jim nudile prvo pomoč in jih prenesle v šotore.

Tudi ognja ni manjkalo. Gasilci so prehiteli sami sebe in že brizgali vodo, ko še niti ni dobro zagorelo. Potem so prišli še poklicni gasilci iz tovarne, vendar pomoč ni bila več potrebna. (Vse fotografije: K. Gornik)

Turnir za pokal Litostroja

Nogometna ekipa Litostroj je pod pokroviteljstvom KS ZSMS Titovi zavodi Litostroj organizirala turnir v malem nogometu. Pobudo za organizacijo turnirja sta dali komisiji za šport in rekreacijo osnovnih organizacij ZSMS TOZD TVN in TOZD Obdelava. Organizacijski odbor so sestavljali: Aco Adamović, Dragan Pavić, Franc Blatnik in Dušan Jovanović. Organizacijski odbor je pripravil vse za nemoten potek turnirja, kot so: pravila, igrišče, sprejemal je prijave za turnir, poskrbel za nagrade in vse ostalo kar je potrebno.

Prijavilo se je 26 ekip iz Ljubljane in Litostroja. Turnir je bil 30. in 31. maja ter 1., 2., 3. in 4. junija na igrišču Izobraževalnega centra Litostroj. V soboto 30. in v nedeljo 31. maja je bilo prvo in drugo kolo. V nadaljnje tekmovanje se je uvrstilo osem ekip.

V ponedeljek 1. junija je bila prva tekma četrtfinala. Ekipa »Elektro zveze« je z rezultatom 7:3 premagala ekipo »Zmijoljupci«. V drugi tekmi četrtfinala je bila boljša ekipa »Litostroj«, ki je premagala »Pejič« z rezultatom 9:3. Tako so finalisti postali Litostrojčani in ekipa »Elektro zveze«.

V borbi za tretje mesto so »Zmijoljupci« z rezultatom 5:4 premagali »Pejič«. Finalna tekma je bila v četrtek 4. junija. Tekmo je dobila ekipa Litostroja. Rezultat »Litostroj« : »Elektro zveze« 5:0. Tako so Litostrojčani postali zmagovalci turnirja.

Na turnirju je bila prikazana športna borba in dober nogomet. Vse tekme so vodili sodniki Aco Adamović, Zoran Stanišić, Nenad Radoš, Nikola Novosel in Dušan Jovanović. Sodniki so dobro opravili svoje delo.

Po finalnem srečanju so podelili nagrade in priznanja. Izročil jih je sekretar KS ZSMS Titovi zavodi Lito-

stroj Dušan Jovanović. Prve štiri ekipe so za nagrado dobile pokale. Veliki pokal je dobila ekipa »Litostroj« kot najboljša in prvo uvrščena ekipa. Razvrstitev ostalih osem ekip je naslednja: »Elektro zveze«, »Zmijoljupci«, »Pejič«, »Furijski«, »Veterani«, NET in TVN.

Najboljši strelec turnirja je Nasić iz ekipe »Litostroj« z devetimi goli. Drugi strelec je Legin iz »Elektro zveze«. Prvi strelec je dobil za nagrado pokal, drugi strelec pa medaljo. Najboljši vratar turnirja Stanišić iz »Litostroja« je prejel pokal, drugi vratar iz ekipe »Zmijoljupci« pa je dobil medaljo. Najmlajši igralec turnirja je bil Nenad Zdjelar iz ekipe »Pejič« in je zato dobil medaljo.

Poleg pokalov in medalj so ekipe in posamezniki dobili tudi diplome za dosežene rezultate. Organizacijski odbor se zahvaljuje vsem, ki so pomagali organizirati turnir. Posebno se zahvaljujemo osnovni organizaciji ZSM tozda ZSE za pomoč, izobraževalnemu centru Litostroj za igrišče, domu učencev ICL in pokrovitelju KS ZSMS Titovi zavodi Litostroj.

Želimo, da bi turnir za pokal TITOLI ZAVODI LITOSTROJ postal tradicionalen.

D. Jovanović

VESTI IZ PROIZVODNE

TOZD PPO

Po gospodarskem načrtu — 320 ton proizvodne realizacije — smo v maju 1981 dosegli samo 174 ton oziroma 54 % proizvodne realizacije, blagovne proizvodnje pa smo odpremili samo 30 ton oziroma 9 %.

Kumulativna proizvodna realizacija za pet mesecev gospodarskega leta 1981 znaša 690 ton oziroma 44 %, blagovna proizvodnja za isto obdobje pa 606 ton oziroma 39 %.

Glede na dinamični gospodarski načrt za leto 1981, ki predvideva 4000 ton proizvodne realizacije, smo dosegli v petih mesecih 17 % proizvodne in 15 % blagovne realizacije.

V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je proizvodnja manjša za 5 % in blagovna realizacija za 9 %.

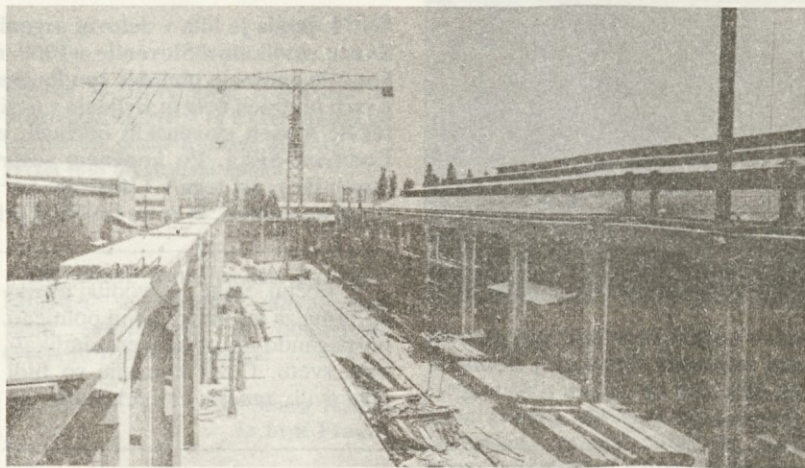
Predvidoma bomo v junju 1981 zmontirali, funkcionalno preizkusili, popleskali in odpravili večje število preoblikovalnih strojev in hidravlične opreme: za Oki — Zagreb hidravlični stebni stroj HDS-2-400 (P-62.349), za Teleoptik — Zemun hidravlični stebni stroj HDS-2-100 (P-62.379), za Metalac — Gornji

Milanovac hidravlični rotacijski stroj PMPK-3-16/630 ... (P-62.527), za TAM — Maribor hidravlični sekalknik HSC-1-40 (P-62.577), za Azbest — Kardeljevo hidravlični preoblikovalni stroj HPS-1-250 ... (P-62.580), za Prvo petoletko — Trstenik hidravlični vlečni stroj HVO-2-100 (P-62.615), za OKI — Zagreb hidravlični stebni stroj (HDS-2-400 (P-62.621), za TAM — Maribor hidravlični sekalknik HSC-1-100 (P-62.628), za Gorenjsko obrtno zadrugo — Kranj hidravlični sekalknik HSC-1-16 (P-62.629), za Stankoimport — ZSSR šest hidravličnih zapogibnikov HKOC-1-250 ... (P-93.118) in pet hidravličnih obsekovalnikov HOS-1-40 (P-93.134) ter za SR Romunijo hidravlično opremo za sedem hidravličnih strojev HVO-2-400 (P-93.121).

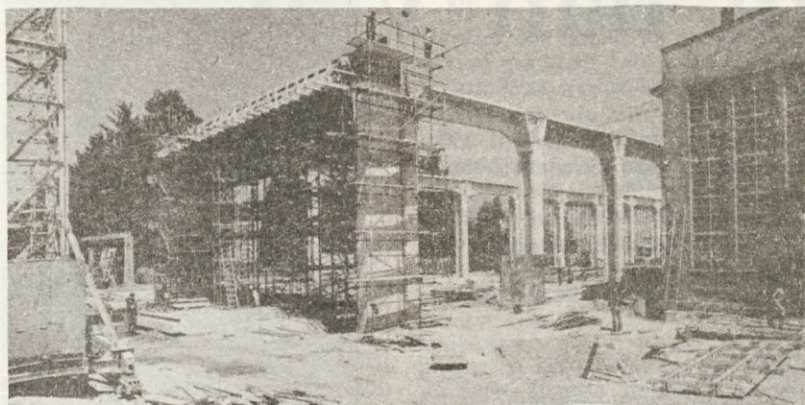
Omenjena naročila so izpadla iz dogovorjene realizacije v mesecu maju zaradi nekompletiranosti in upamo, da jih bomo odpravili naročnikom v mesecu juniju, vse v skupni teži 350 ton.

Ludvik Gorjanc

Nova podoba jeklolivarne je iz dneva v dan vidnejša

Nosilni stebri in nosilci žerjavnih prog že dajejo vtis o velikosti bodoče nove čistilnice (Foto: V. Udovič)

Montaža opazne konstrukcije 24-metrskega nosilca je ena najzahtevnejših gradbenih del v novi livarni

Dela pri izgradnji nove jeklolivarne so se že prevesila v fazo, ko lahko iz dneva v dan vidimo vse trdnjše oblike bodočih velikih proizvodnih hal.

Po postavitvi nosilnih stebrov in nosilcev žerjavnih prog bodoče hale čistilnice smo že začeli z montažo nosilcev za loke strešne konstrukcije. V končni fazi je tudi montaža opazne konstrukcije 245-metrskega nosilca na prehodu v halo nove težke oblikovalnice.

Sredi junija smo začeli tudi z montažo nosilnih stebrov za halo težke oblikovalnice s talilnico. Istovremno s postavljanjem nosilnih elementov v hali težke oblikovalnice, so delavci Slovenija ceste — Tehnika pričeli tudi z izkopom temeljev za veliko 25-tonsko električno oblačno peč, pripravljene pa so tudi vse podloge za izdelavo livne jame, v kateri bomo izdelovali forme težkih ulitkov.

Napredovanje del v novi livarni vedno bolj zožuje operativni prostor in transportne povezave obstoječih objektov, kjer proizvodnja teče z nezmanjšano zagnanostjo. K zmanjšanju in lažjemu premagovanju težav veliko prispevajo delavci tozda IVET, ki vzorno in zavzeto skrbijo, da ob izpadih in okvarah odpravijo napake v najkrajšem možnem času. Pomemben je tudi prispevek tozda Nabava, ki je odstopila skladiščni prostor za gotove ulitke med halo tozda Montaža in kompresijsko postajo.

Bodoča livarna težkih ulitkov vzbuja vedno večje zanimanje tudi pri kupcih takih ulitkov v Jugoslaviji. Rezultat takega zanimanja sta samoupravna sporazuma o združevanju dela in sredstev s tovarno Minel iz Beograda, ki je polovico sovlagateljskega deleža že prispevala in s Tovarno parnih turbin — Jugoturbina iz Karlovca, s katero bomo samoupravni sporazum podpisali še ta mesec.

S podpisom samoupravnih sporazumov smo pridobili znatna finančna sredstva, nastale pa so tudi nove, povečane obveznosti. Zaradi tega je prišlo do določenega povečanja opreme, ki bo v sedanjih fazah vgrajena v novo livarno.

Tudi vse aktivnosti v zvezi z nabavo opreme tečejo v okviru predvidenih rokov, čeprav otežkočena likvidnostna situacija močno vpliva na pokrivanje vseh obveznosti. Menimo pa, da bo delavcem DS PFSR tako kot doslej, uspelo te probleme uspešno in sproti reševati. To bo skupaj s trudom vseh drugih udeležencev pri izgradnji nove livarne gotovo prispevalo, da bodo dela potekala po načrtih in bodo zaključena v roku, ki smo si ga zastavili.

S. Bradeško

25. maj v Beogradu

25. in 26. maja je 22 mladincev naše delovne organizacije odšlo na zaključno prireditev dneva mladosti v Beograd.

Letošnje zaključne prireditve ob dnevu mladosti se je udeležila tudi mladinska delegacija Slovenije, v okviru katere je bila tudi delegacija, sestavljena iz mladih delavcev naše delovne organizacije, ki ponosno nosi ime tovariša TITA.

Ker je bila udeležba številčno omejena, so bile OO ZSM primorane, da iz svoje sredine izberejo najaktivnejšo mladinko, mladince. Sama udeležba je tudi veliko priznanje slehernemu mladincu za njegovo delo v mladinski organizaciji.

Na pot smo krenili 24. maja ob 22. uri in petnajst minut iz Ljubljane in zjutraj prispeli v Beograd. Ob 8. uri smo se s posebnim avtobusom odpeljali do ploščadi pred muzej 25. maja in se vključili v dolgo kolono ljudi, ki so čakali, da se poklonijo največjemu sinu naše revolucije tovarišu TITU, v Hiši cvetja na Dedinju. Ob popolni tišini, slišati je bilo samo strumne korake mladih gardistov ob menjavi častne straže, smo z bolečino v srcu stopali ob grobnici.

Po obisku Hiše cvetja smo se odpeljali na Avalo in si ogledali

spomenik neznanemu junaku. Žal pa je bil razgledni stolp zaprt, tako da si Beograda in okolice nismo mogli ogledati s ptičje perspektive.

Spoznali smo se z mladimi Črnogorci iz Bora in navezali prijateljske stike. Predvsem so bile nad postavnimi Črnogorci navdušene naše mladinke, tako da smo se že ustrašili, da bomo ostali brez deklet.

Po kosilu smo odšli na ogled muzeja »25. maj«.

Muzej dokazuje, kako je bil tovariš TITO spoštovan in ljubljen med nami in v tujini. Ravno ob našem obisku so odprli filatelistično razstavo in razstavo odlikovanj pokojnega predsednika. Žal pa smo za ogled imeli premalo časa. Po ogledu muzeja smo še posedeli v parku, kar so izkoristili naši fotografi in naredili posnetek.

V poznih popoldanskih urah smo odšli na stadion JLA. Vzdušje na stadionu je bilo nepozabno, tega se ne da opisati, to je treba videti in doživeti. Za vse življenje nam bo ostal v spominu trenutek, ko so na stadion prihajali nastopajoči pionirji, mladinci in pripadniki JLA. Vsi so bili pristrčno pozdravljeni s ploskanjem, iz naših grl pa se je večkrat slišala pesem »DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO« ... in »OD VARDARJA, PA DO TRIGLAVA« ...

Ob 20. uri se je pričela zaključna prireditev dneva mladosti, s programom, ki krepí bratstvo in enotnost vseh naših naodov in narodnosti:

Na koncu prireditve je množica 60.000 ljudi še enkrat zapela pesem »DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO« ...

Veličasten je bil tudi trenutek, ko so nad stadionom nebo osvetljevale raznobarne rakete in starejši udeleženci prireditve so vedeli povedati, da takšnega ognjemeta še niso doživeli.

Po končani proslavi so nekateri odšli počivat, najbolj vztrajni pa so na vsak način hoteli spoznati tudi nočno življenje naše prestolnice. Žal jim to ni popolnoma uspelo, saj so nekateri najbolj utrujeni zaspali kar za mizo.

Torkovo popoldne smo izkoristili za ogled Beograda. Vožnja z vlakom do Ljubljane je minila izredno hitro in v veselem razpoloženju, saj so nekateri pravi mojstri v prepevanju narodnih in partizanskih pesmi.

S pesmijo smo krenili na pot, z njo smo povezovali vse dogodke in nepopovnljiva doživetja, s pesmijo smo se na ljubljanski železniški postaji tudi razšli.

Na koncu bi se zahvalili vsem, ki so nam omogočili udeležbo na zaključni prireditvi dneva mladosti v Beogradu.

A. Zalar
T. Skušek

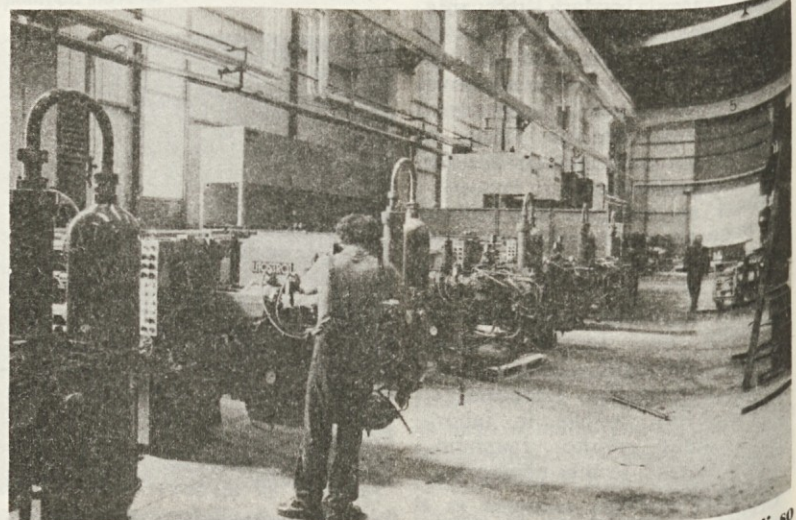

Delegacija litostrojskih mladincev pred muzejem 25. maj v Beogradu (Foto: L. Pejakovič)

Pri izkopu temeljev smo morali postaviti dodatno utrditev s piloti. Izkop teh temeljev se nadaljuje v gradbeno jamo 25-tonske talilne peči.

VEDNO BOLJ POLNE PROIZVODNE DVORANE TOZDA PPO

Zaključek montaže petih strojev za tlačno litje DMKh-160-M. Stroji so naročeni za »Stankoimport« iz Moskve. (Foto: E. L.)